

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๖

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๓

(๕)

๕
ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ (สามัญ)

๑. รัฐบาลตอบกระทู้ถามของสมาชิก

ก. เรื่องการลดยกและขุดคลอง ของ ว.ศ. สมัย ๒๕๕๓-๒๕๕๕

ข. เรื่องเพลิงไหม้ที่ทำลายเรือชนบท ของ

นายผล ๒๕๕๓-๒๕๕๕

ค. เรื่องตั้งโรงพยาบาลจังหวัดขอนแก่น ของ

นายผล ๒๕๕๓-๒๕๕๕

(๖)

- ง. เรื่องคำอรรถนิยามพระเทพนิเทศเจ้าในตำแหน่ง
แม่หน้าโงง ของสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ๒๒๘-๒๒๙
- จ. เรื่องส่งเสริมการค้าขายของราษฎร ของ
นายภิญโญ ๒๒๙-๒๓๗
- ฉ. เรื่องทำประตูกั้นน้ำของนายวิชาญ ๒๒๗-๒๒๘
- ช. เรื่องขุดลอกคลองมะขามเตี้ย ของนายศิริ ๒๒๘-๒๓๐
- ซ. เรื่องทำทำนบกั้นน้ำบริเวณประตูน้ำท่าแห
จังหวัดชัยนาท ของนายศิริ ๒๓๐-๒๓๑
- ฅ. เรื่องราษฎรชาวนานนทบุรีขาดแคลนข้าว
บริโภค ของนายทองสุข ๒๓๑-๒๓๒
- ญ. เรื่องการเลี้ยงสัตว์ ของนายสำแดง ๒๓๒-๒๓๔
- ฎ. เรื่องโครงการบำรุงทางน้ำ ของนายพน ๒๓๔-๒๓๖
๒. เรื่องร่างพระราชบัญญัติขุดลอกคูคลอง พ.ศ. ๒๔๘๓ ๒๓๗-๒๗๕
๓. เรื่องร่างพระราชบัญญัติวิธีกรงขังประมาณ
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๘๓ ๒๗๕-๒๘๕

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ (สามัญ) สมัยที่ ๒๐ ชุดที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ณ พระที่นั่งอเนกสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภาฯ: รายนามสมาชิกมาประชุม ๑๖๑ คนเป็นองค์
ประชุมแล้ว ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่
เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ ๑ สำนวนและคำแปลหนังสือแสดงเปลี่ยนแปลงสัญชาติไทย
เกี่ยวกับปรับปรุงเส้นเขตแดนในลำแม่น้ำโขง

เรื่องที่ ๒ สำนวนมติสภาสัญญาไม่รุกรานกันกับฝรั่งเศส

เรื่องที่ ๓ สำนวนมติสภาสัญญาไม่รุกรานกันกับอังกฤษ และ

เรื่องที่ ๔ สำนวนและคำแปลสนธิสัญญาว่าด้วยการจำเวณีสัม-
พันธ์ไมตรีและการบูรณะอาณาเขตกันและกันกับญวน

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา): ตามสัญญา
เปลี่ยนแปลงอาณาเขตกัน ตามหนังสือของรัฐบาลที่แจ้งมายังสภาฯ
เห็นว่า ถ้าได้ตกลงทำกันแล้ว จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเส้นเขตแดน

จึงต้องส่งเข้ามาขอความช่วยเหลือตามรัฐธรรมนูญนั้น ข้าพเจ้าได้
ตรวจดูตามหนังสือส่งลงมาแล้ว ไม่ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงตาม
หนังสือสัญญาจะทำให้ ไทยเปรียบหรือเสียเปรียบ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
ขอทราบว่า การเปลี่ยนแปลง ข้อตกลงนั้น ทำให้ประเทศไทยเราได้เปรียบ
หรือเสียเปรียบ

ประธานสภาฯ: เรื่องนี้ ท่านเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีไทย มี
หนังสือมาขอสงวนข้อ ขอบว่าเพื่อแจ้งให้ทราบเท่านั้น การที่จะ
ไทยเปรียบหรือเสียเปรียบนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เรื่องนี้ไม่ใช่ขอความเห็น
ชอบ แต่ท่านแจ้งให้ทราบด้วยนโยบายที่ทำไมเป็นอย่างนี้กับต่างประเทศ
จึงแจ้งให้ทราบ ขอให้ท่านทราบ

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา): ตามหนังสือที่
เสนอมานั้น จะต้องมีความเห็นชอบจากสภาฯ ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๔ เพราะฉะนั้นการที่จะขอความเห็นจากสภาฯ จะต้องมี
ความเห็นแจ้งข้างประการ

ประธานสภาฯ: ตามหนังสือฉบับที่ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม
ท่านแจ้งมาใหม่แล้ว

นายอำเภอ อิศรางกูร ณ อยุธยา (สิงห์บุรี): ข้าพเจ้าอยากจะ
ขอเรียนถามในเรื่องหนังสือสัญญา กติกาสัญญาไม่รุกราน ในระหว่าง
ไทยกับฝรั่งเศส อังกฤษ และญี่ปุ่น อยากจะเรียนถามซึ่งเกี่ยวกับข้อ
นโยบายนั้นบ้าง เท่าที่รัฐบาลได้ทำไปแล้ว เท่าที่ได้ส่งไปแล้ว ใคร

จะเรียนถามว่า ผลที่เราจะได้เปลี่ยนนั้นเป็นผลที่จะค่า หมายถึงได้เพียงไร ซึ่ง
 แต่ก่อนผมก็ไม่เคยทำสัญญา และเขียนสัญญาอะไรไว้ๆ ฝรั่งเศส
 ไทยเปลี่ยนแปลงไปแล้ว หรือในฝ่ายอังกฤษก็ ญิบนั้นก็ ในสัญญา
 ทั้งสามระบบนี้ ข้าพเจ้าอยากจะถามว่ารวมที่เกี่ยวว่า เราถูกมีที่มือหรือ
 ถูกปล้นมือฟรีแชนท์ที่เกี่ยว หรืออย่างไร ข้าพเจ้าอยากถามเรื่อง
 เพราะเราเขียนใช้ติดต่อกันเกี่ยว เพราะว่าเวลานั้นเหตุการณ์ของโลกก็เปลี่ยนแปลง
 แปลงไปแล้ว ข้าพเจ้าใคร่จะเรียนถามว่า ผลที่ได้เพียงไร และข้าพเจ้า
 อยากจะถามอีกสักเล็กน้อย ฝ่ายเขาเขียนสัญญามือเขา มา หรือเราเขียน
 มือเขาใช้ อยากจะเรียนถามว่า เราได้ผลดี หรือเขาได้ผลดี ข้าพเจ้า
 อยากจะถามในชั้นนี้เล็กน้อย

นายคิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 ตอบ: ที่จริงรัฐบาลเสนอสัญญาฉบับนั้น เสนอมาเพื่อทราบ แต่
 ไทยอธิปไตยไมตรี หนึ่งถือแต่เปลี่ยนแปลงสัญญานั้นขึ้นที่ไม่ควรจะเสนอ
 ให้สภาทราบ เว้นไว้แต่จะได้ตกลงกันเสร็จแล้ว แต่ไทยอธิปไตย
 ไมตรีจึงได้เสนอมาให้สภาทราบ และเวลานี้รัฐบาลไทยกับรัฐบาล
 ฝรั่งเศสก็ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาปรับปรุง เส้นเขตต์แดน
 ความหนึ่งถือแต่เปลี่ยนแปลง เมื่อตกลงอย่างไรแล้วยังไม่เห็นเขาจะได้อะไร
 มาถึงสภาขึ้น ขอความเห็นชอบต่อไป ส่วนในการที่ท่านถามว่าการ
 เสนอสัญญานั้นหรือไม่ขึ้นนี้ ที่จริงการที่รัฐบาลเสนอมาให้สภาทราบ

นั้น ไม่จำเป็นจะต้องมีลักษณะ และไม่จำเป็นต้องเข้มงวด แต่เพื่อรักษา
ศรัทธาในคดี รัฐบาลก็จะรีบเร่งให้ไต่สวน ถ้าไม่มีการอุทธรณ์ก็ไม่ต้องยื่นอุทธรณ์

๑๕.๑๗. น.

นายอมร เสด็จประสูติ (จันทร์บุรี) : ในฐานะที่ข้าพเจ้าอยู่
ที่กรมหมื่นฯ และมีเขตต์คนคิดคดกับอินโกลิน และเห็นว่าการรัฐบาล
ได้บอกว่าการรับฟังเส้นเขตต์คนยังไม่แน่นอน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
จึงยื่นคำขงขอตั้งโอกาสกราบเรียนพฤติการณ์ของ กระชกยื่นเขตต์คน
แก่ท่านเสนาบดีฯ และทราบข้อเท็จจริงมากจนที่รัฐบาลควรจะ พิจารณา
ว่าคงได้ รับความกรุณา.....

ประธานสภาฯ : ไม่ใช่ ขอให้ท่านนั่งก่อน ในเรื่องคดีคดี
แรงให้ทราบ ในชั้นนี้ยังตั้งข้อสงสัยให้ท่าน ไม่ใช่แจ้งเลย เพราะ
ฉะนั้น ท่านอยากทราบความอะไรที่มีในคดีคดีสัญญา ในชั้นคดีคดีทราบ
ได้ ถ้าท่านอยากทราบอย่างไรก็ตาม อย่างไร ท่านก็ตั้งเขียนจดหมายขอ
เจ้าคุณหมื่นฯ ทราบความแล้ว ซึ่งถ้าท่านทราบในเวลาใดก็ตามก็ขอ
และเมื่อทราบแล้วก็รีบเร่งให้ทราบ ท่านรัฐมนตรีก็จะรีบเร่งให้ทราบ
อีกตามเข้าใจความหมายของกติกาข้อ ๑ ๒ ๓-๔ และ ๕ เรื่องนี้
ข้าพเจ้าก็ให้ทราบ ส่วนที่ท่านทราบความในเรื่องเขตต์คนระหว่าง
เขตต์คนกับอินโกลิน นั่นคือเรื่องนั้นตาม เรื่องนั้นเรามาเห็นว่าโดยท่าน

นายอมร เสด็จประสูติ (จันทร์บุรี) : เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ

ตามเพื่อความแข็งแรงไว้ การประคับประคองเส้นเขตต์แดนในลำแม่น้ำโขงนั้น
เพราะเหตุไรจึงเพ่งทำกันเคยจน แต่ก่อนจะถึง หล้าก ฮอร์ แล้ว ทำไม้จึง
ตั้งมาทำกันใหม่กัน

นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ : ท่านสมาชิกควรทราบแล้ว เส้นเขตต์แดนระหว่างไทยกับฝรั่งเศส
ทางแม่น้ำโขงในปัจจุบันนี้ไม่เป็นไปตามความยุติธรรม และไม่เป็นที่
ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐบาลจึงเห็นเป็นการสมควรที่จะ
ประคับประคองให้ตกลงกันเสียให้ เป็นไป ตามความยุติธรรม และกฎหมาย
ระหว่างประเทศ ที่ว่าเขตต์แดนทั้งสองฝ่ายจึงได้ มีหนังสือแลกเปลี่ยนกันว่า
จะตั้งกรรมสิทธิ์พินิจขึ้นเขตต์แดน ให้ เป็นไป ตาม ความ ยุติธรรม
และตามกฎหมายระหว่างประเทศ ในกรณีลำแม่น้ำโขง ของเราเป็นไป
อย่างไร ตอนไหนเป็นอย่างไร เราจะต้องมีกรรมสิทธิ์ ชะรวม
ความว่าในเวลานี้เราเสียเปรียบ เมื่อใดประคับประคอง ให้ เป็น ไป ตาม ความ
ยุติธรรมและกฎหมายระหว่างประเทศแล้วความยุติธรรมก็ยังคง

นายทองดี จันทรงกูล (ราชบุรี) : ข้าพเจ้าขอค้านหน้า...

ประธานสภาฯ : ไม่ใช่ ให้ นายพันพูด

นายพัน สพรถเสาร (พระนครศรีอยุธยา) : ข้าพเจ้าขอเรียน
ว่า การแจ้งให้ทราบนั้นไม่มีการอธิบาย และไม่เป็นการขอด้วยข้อ
บังคับ

ประธานสภาฯ : ก็ข้าพเจ้าให้พูด เพราะเหตุว่าข้อบังคับยกเว้น

ระต้องแจ้งให้ทราบ ข้าพเจ้าหวังที่สุดในเรื่องสิทธิของสมาชิก เพราะ
 ฉะนั้นท่านจะทราบอย่างไร ถ้าไม่พูดกันบ้าง เพราะฉะนั้นเพื่อให้ท่าน
 ทราบก็ให้ท่านถาม ตามข้อความไม่ได้เป็นนโยบาย เพราะมีสมาชิก
 เป็นอันมากมาขอพูด ข้าพเจ้าก็ได้แจ้งไป บอกว่าท่านถามได้เพื่อความ
 เข้าใจ แต่นโยบายนั้นเมื่อมีโอกาสก็เป็นกระทู้มาเป็นเรื่อง ๆ เพราะเรื่อง
 ต่างประเทศ รัฐมนตรีต้องไปตรึงตรงมา ทั้งคณะเรื่องต่างประเทศเป็น
 ของสำคัญ อย่างเจ้าคณะธรรม ในข้อบังคับก็ให้ท่านถามได้ ขอ
 ให้ท่านเปิดดู ข้าพเจ้าได้พิจารณาและตรึงตรงอยู่แล้ว ถ้าจะแจ้งเฉย ๆ
 แล้ว ไม่ยอมให้พูด และ फिरทราบได้อย่างไร ถ้าไม่ยอมให้พูด

๑๕.๔๑ น.

นายทองดี ชัยมงคล (ราชบุรี) : ตามหนังสือก็มีอยู่ว่า
 เพื่อแจ้งให้ทราบ และข้าพเจ้ารับทราบเรียบร้อยแล้ว เห็นว่าไม่มีปัญหา
 อะไรมากมายนัก แต่ข้าพเจ้ามีข้อสงสัยนิดเดียว ขอรัฐบาลพิจารณา
 แรงความข้องใจข้อสงสัยนี้ คือมีหนังสือฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นหนังสือขณ
 ยันโต้ตอบระหว่างสถานทูตกับรัฐบาลของเรานั้น มีใจความว่า เราได้มี
 อำนาจทำอากรเงินรายวันปัญหา ในทางปกครองอื่น ๆ ทดทั้งค้างอยู่ด้วย
 นั้น ถ้าไม่ชักข้อของคณะกรรมการรัฐบาลแจ้งให้ทราบ แต่ถ้าชักข้อ
 เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ เราไม่ชักแจ้งก็ไม่ขัดข้อง

นายตรีเวก ชัยมงคล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เทศ: รัฐบาลมีความยินดีที่จะชี้แจงให้ทราบ ทางแม่น้ำโขงมีความข้ง-
ขาดในทางปกครอง คือการเดินเรือ การตำรวจ และการรักษา
รัฐบาลจึงได้ ดำเนินการเจรจากับรัฐบาลอินโดจีนเพื่อ ความเรียบร้อย
ส่วนใหญ่ได้ตกลงกันไปแล้ว แต่ยังมีข้อยุ่งยากต่าง ๆ อีก ไม่เห็นมีข้อ
สงสัยอะไร เมื่อเซ็นสัญญาแลกเปลี่ยนแล้วก็คือโอกาสที่จะได้ตกลงให้
เสร็จเสียเร็ว ๆ รวมความว่าฝ่ายเราตกลงเสียด้วยเลย

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร): ข้าพเจ้าขอถวายเรียนถาม
รัฐบาลสักเล็กน้อย คือว่าทางฝ่ายคณะกรรมการของฝ่ายไทยนั้น รัฐ-
บาลได้กระทำไว้นแล้วหรือยังที่จะให้ ไครเมิน และยังมีประมาณกัน ถ้าไม่
เป็นความลับขอทราบด้วย

นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ:
รัฐบาลได้กระทำไว้นแล้ว แต่ในขณะนี้ยังไม่สามารถจะแจ้งให้
ทราบได้ แต่เมื่อตกลงประการใดจะได้ประกาศให้สาธารณชนทราบ

๕๕.๔๓ H.

นายเขมชาติ มุณเฑียรพันธุ์ (ร้อยเอ็ด): ตามเรื่องทั้งหมดกัน
สาระสำคัญก็คือ ไทยเราจะได้เขตต์แดนบางส่วนกลับคืนมา โดย
เพราะแม่น้ำโขงเราจึงได้ ยอมยอมเซ็นสัญญาไม่รุกรานกับฝรั่งเศส ถ้า
เราไม่มีประโยชน์ที่เราจะไครเมินแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า คงจะไม่มีการที่
เราอยากจะทำนัก ทั้งนี้ในเรื่องการ กำหนดเขตต์แดน ระหว่างไทยกับ

ฝรั่งเศสนั้น ข้าพเจ้าทราบว่าในระหว่างผู้ขายของต่าง ๆ ซึ่งยังไม่เห็น
 ตกกลงกันหรือไม่ก็ควรจะระหวัระหวักับฝรั่งเศสไม่ได้เพราะแม่-
 น้ำโขงเท่านั้น เขตแดนระหว่างอินโดจีนกับเรดิคค้ออีกมาก ก็เมื่อเรา
 มีโอกาสทราบแล้ว ในสัญญาเราจึง ละเอียดว่าปักขึ้นหรือขอความ
 ยุติกรรมแต่ในลำแม่น้ำโขงเท่านั้นหรือ ข้าพเจ้าขอทราบว่าเขตแดน
 เรายังไม่ได้ รับความยุติธรรมหรือไม่เห็นตกกลงกันแน่นอนนั้น นอก
 จากในลำแม่น้ำโขงแล้วยังมีอะไรอีกหรือไม่ ขยาก็เรียนตามว่า
 ที่จังหวัดชานันท์ กับเขตแดนเขาพระวิหารซึ่งเกิดแก่งแย่งกัน ทางนั้น
 เขามาสร้างเขื่อนพยับปลาไว้ในเขตของเรา และเราก็ไปสร้างไว้ในเขต
 ของเราเหมือนกัน แล้วเกิดพิพาทกันขึ้น จนบัดนี้ยังไม่เห็นตกกลง
 กัน นอกจากเขตแม่น้ำโขงนี้แล้ว ข้าพเจ้าขอทราบว่าที่เขาวัดวิหาร
 นั้น รัฐบาลไทยคิดจะประนีประนอมความยุติธรรม ในที่อื่น ๆ นอกจาก ใน
 ลำแม่น้ำโขงนี้บ้างหรือไม่

นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 ตอบ: รัฐบาลไทยมีความสนใจในเขตที่รัฐบาลไทยได้ตกลงให้
 ทวาย เพราะฉะนั้นถ้าท่านผู้ถามยังตั้งใจขอให้ตั้งเขื่อนกั้น

นายพล แสนสระดี (ชื่อนั่น): ข้าพเจ้าอยากจะขอทราบ
 เรียนลงมือก่อสร้างเขื่อนกั้น ซึ่งตามสัญญาเดิมขอมานักเพื่อที่จะให้
 รัฐบาลไทยมีสิทธิประโยชน์ ซึ่งไม่ให้ความเห็นชอบ เพราะว่า

การที่มีฝูงชนคัดค้านในส่วนแม่น้ำโขงในเวลานี้ยังไม่ได้ออกแถลง
เป็นทางการ ด้วยเหตุที่ฝ่ายฝรั่งเศสยังไม่ได้ส่งผู้แทนมาทำถาวร^๕ เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่จะทราบว่ารัฐบาลจะเสนอมาให้สภาฯ^๕ นิ่งมติเห็น
ของฝ่ายนี้หรือจะยอมหรือไม่ หรือว่ามีไต่

นายติเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ตอบ: รัฐบาลฝรั่งเศสได้แจ้งว่าขานามคณะกรรมการให้เร็วมาในเร็ว ๆ นี้
และฝ่ายเราจะได้ตั้งพร้อมกัน เมื่อตั้งกรรมการเสร็จแล้วก็จะได้
พิจารณาโดยเร็วที่สุด และจะได้เสนอสภาฯ มาโดยเร็วที่สุด ส่วน
ที่จะเสนอสภาฯ ในสมัยประชุมนี้ไต่หรือไม่ นั้น รัฐบาลไม่สามารถจะ
ตอบได้

นายจรัส มหาวงศนันท์ (น่าน): ข้าพเจ้าขอถาม รัฐ
มนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่ารัฐบาลทำสัญญาต่อฝรั่งเศส^๕
จนถึงเขาแนวทางหรือถึงเขาแนวแม่น้ำโขง เพราะในสัญญา^๕ บอก
ว่าแนวทางก็มี ส่วนแม่น้ำโขงก็มี

นายติเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ตอบ: ข้อความที่เรากล่าวนั้นปรากฏอยู่ในสัญญาแลกเปลี่ยนแล้ว

นายพุ่มเทศ กาญจนเสริม (ศรีสะเกษ): รัฐบาลก็ได้บอก
แล้วว่าเรื่องนี้ยังไม่ได้ออกแถลงแน่นอน เช่นแต่เพียงแจ้งให้ทราบว่า
กำลังจะร่างนั้นอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงขอเรียนประธาน ระเบียบเสียทีเพื่อจะไต่.....

ประธานสภาฯ: ก็ไม่มีใครถามแสดงท่าน หมกเรื่องกัน ข้าพ

เจ้ารถลี้ภัยที่ประมุขนี้ใช้ทราบดีว่าความที่ลี้ภัยแล้วตามเข็มนาฬิกา ในวาระ
ต่อไปขอให้นำไปให้ประชาชนเข้ามา ในวาระต่อไปขอให้รีบรวบรวม
การประมุขครั้งที่ ๑๑, ๑๒, ๑๓/๒๕๕๓ (สามัญ) สมัยที่ ๒ ชัย
ที่ ๓ เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุม
อนุมัติ ในวาระต่อไปที่ กระทั่งที่ ๑ ของนายวิชัย ศรีชัย กฤษณะ
ภักดี เรื่องการลี้ภัยและชุดลี้ภัย

ร.ต. ลมัย กฤษณะภักดี (ปทุมธานี) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การตั้งต่อไปนี้ คือ

๑. คลองซอยในเขตชลัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นจำนวน
มากเวลาน้ำแล้งน้ำแห้งไม่สะดวกแก่การประกอบอาชีพและการทำสวนครัว
รัฐบาลจะเร่งรัดการขุดลอกคลองซอยต่าง ๆ เหล่านี้ให้เสร็จได้เมื่อใด

๒. คลองบางหลวงไหว้พระและคลองบางโพเหนือกับคลองบาง-
เคยในเขตจังหวัดปทุมธานีเป็นคลองสำคัญแก่การส่งน้ำ รัฐบาลจะทำ
การขุดลอกให้หรือไม่

๓. การขุดคลองใหม่จากคลองพระยาบุญเหลือผ่านอำเภอลำ-
ทะลุแก้วของจังหวัดปทุมธานีไปทางบ้านแหลมนั้น บางแห่งทำการขุด
เป็นเส้นลึกลงไปเพียงเล็กน้อยเป็นการกระทำที่ราษฎรเจ้าของพื้นที่เกิด
ความข้องใจขึ้นอันมาก เช่นตรงที่บรรจบกับคลองบางหลวงไหว้พระ
และคลองเจ้ากรุงนเป็นต้น รัฐบาลจะแสดงให้ราษฎรได้หรือไม่ว่าเป็นเพราะ

อะไร และถ้าเหตุใดจึงไม่คิดเป็นแนวตรงไปลงปากคลองเจ้า ชั่วระยะ
เล็กน้อยก็แล้ว

พ.อ. หลวงสฤษฏ์บุษย์ศิลป์ รัฐมนตรี: กระทรวงเกษตรวิ-
ทยาขอตอบดังนี้ คือ

๑. ทางการก็ได้ทำการขุดลอกขุดแล้ว แต่จะกำหนดเวลาเสร็จ
แน่นอนยังมีได้ เพราะยังมีคลองในท้องที่ต่าง ๆ ที่จะต้องขุดลอกอีก
มากมาย และกรมชลประทานก็มีเครื่องมือ เจ้าหน้าที่ และเงินงบประมาณ
มาอยู่โดยจำกัด ฉะนั้นจะต้องขุดลอกคลองต่าง ๆ ตามลำดับความ
สำคัญและความจำเป็นโดยทั่ว ๆ ไป ในบรรดาคลองเล็กคลองน้อย
ถ้าราษฎรผู้ได้ประโยชน์จะร่วมมือกับรัฐบาลขอแรงกันขุดลอกเพื่อ
ช่วยตัวเองบ้างแล้ว ก็จะช่วยเร่งรัด รัฐบาลยินดีจะสมทบทุนช่วย
เหลือด้วย

๒. คลองบางหลวงไหว้พระ คลองบางโพเหนือ คลองบางเขย
เหล่านี้ เวลาเดินทางยังมีได้ถ้าจะทำการขุดลอก เพราะทางการ
กำลังทำการขุดลอกคลองสาครยาว ซึ่งเป็นคลองส่งน้ำที่สำคัญกว่าอยู่
คือเส้นทางส่งน้ำมาราดทางเหนือมาสู่ทุ่งนี้ เมื่อขุดคลองสาครยาวเสร็จ
แล้วจะพิจารณาถึงคลองทั้งกล่าวแล้วต่อไป

๓. การขุดลอกคลองนั้นเป็นการขุดคลองเก่ามิใช่ขุดคลองใหม่
เมื่อคลองเก่ามีลักษณะแคบแคบขุดแต่เดิมแล้ว ถ้าเข้าเองเองที่จะต้อง
ขุดใหม่ไปความแนวคลองเดิมบ้าง แต่ที่ใดคับแคบและขุดลึกก็

มากแห่ง เพื่อพยายามแก้คดีลงแก้ไขตัวระมากที่สุกที่ระทำได้ ๓๓ เพราะ
คดีของชุกใหม่ก่อนที่บรรพกับคดีของบาง หอวงไหว พระและคดีของเจ้านั้น
รุกปากคดีของทั้งสองนี้ไม่ตรงกันอยู่แล้ว การชุกตลอดโดยถือแนวเดิม
ปากคดีของทั้งสองนี้จึงเข้าบรรพตรงกันไม่ได้โดยเอง และก่อนที่ระดังมีช
ชุกรายฎวในท้องทนต์ไค ยินยอมเห็นชอบตามแนวคดีของที่ทำการชุกนั้นแล้ว

ประธานสภาฯ: กระตุ้คักไปของนายผล แลนสระดี เรืองเพลิง
ใหม่ ที่ทำการอำเภอชนบท

นายผล แลนสระดี (ชอนแก่น): คื่อกระตุ้ไคตั้งถามมา
ตั้งแต่เคื่อนทแต่ัว จึงขอแก้ความในกระตุ้ไคของดิฉัน คื่อขอแก้เคื่อนนี้เช่น
เคื่อนกรกฎาคม ข้าพเจ้าขอตั้งกระตุ้ไคถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยถึงข้อไปนี้คื่อ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ได้เกิดเพลิงไหม้ที่
ว่าการอำเภอชนบท จังหวัดชอนแก่น ขอทราบว่าในการที่เพลิงไหม้
ทั้งนี้ยังเกิดความเสียหายมากน้อยเพียงไคบ้าง รัฐบาลไคสั่งให้ทำเนิ
การในอันที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่พี่น้องราษฎรที่จะมาทำการคักคื่อ
กับเจ้าหน้าที่ถดอำเภอไปแล้วว้อย่างไรบ้างหรือหาไม่

ขุนสมหารहितะคดี รัฐมนตรี: กระทรวงมหาดไคขอคอบว่า
ที่ว่าการอำเภอและทรวัย สมัยค่อน ๆ เสียหายประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท
การอำนวยความสะดวกในการที่ราษฎรระคักคื่อกับเจ้าหน้าที่และความ
สะดวกในทางอื่น ๆ นั้น ข้าหลวงประจำจังหวัดไค รัยเคินทางออกไป

คำนึงว่า องค์กรที่ควรเข้าและใกล้ชิดให้ปลูกใหม่และให้คงอยู่ประมาณ
เพื่อการมีเสถียร

นายผล แสนสระดี (ขอนแก่น): ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่า
เหตุใดเกิดเพลิงไหม้ในขณะนี้ ตามทางสอบสวนของเจ้าหน้าที่เป็นเพราะ
เหตุใด

ขุนสมาหารหิตะคดี รัฐมนตรี: เท่าที่ทราบรายงานเบื้องต้น
พบว่า เกิดจากอาคารเก่า ที่มีคนหลายเช่า

นายผล แสนสระดี (ขอนแก่น): เวลาที่ทางเจ้าหน้าที่ได้
จับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้แล้วหรือยัง

ขุนสมาหารหิตะคดี รัฐมนตรี: ตอนจับกุมยังไม่ได้รับรายงาน
ประธานสภาฯ: กระตุ้ตะโป้ของนายผล แสนสระดี เรื่องตั้ง
โรงพยาบาลจังหวัดขอนแก่น

นายผล แสนสระดี (ขอนแก่น): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถึงตั้งไปรษณีย์ จังหวัดขอนแก่นเป็น
จังหวัดใหญ่ในภาคอีสาน มีพลเมืองหนาแน่น เป็นศูนย์กลางในการ
คมนาคม คนเชื้อไขมีและผ่านจังหวัดขอนแก่นเป็นจำนวนมาก เช่นท่ารถสารยัง
พัก ขอเรียนถามว่า รัฐบาลดำริจะตั้งโรงพยาบาลขึ้นในจังหวัดนี้บ้าง
หรือไม่

ขุนสมาหารหิตะคดี รัฐมนตรี: กระทรวงมหาดไทยขอตอบ
กระทู้ไปรษณีย์ รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดหรือส่งเสริมให้มีโรงพยาบาล

ชนในจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัด แต่ทั้งนี้ย่อมต้องแล้วแต่ความสำคัญ
และจำเป็นก่อนหลังโดยลำดับ โดยคณะกรรมการจังหวัด ขณะนั้นยัง
ได้พิจารณาต่อไป แต่อย่างไรก็ดีในขณะนี้ได้ มีสุขภาพดีขึ้น ของ
เทศบาลเข็ญที่ทำการตรวจรักษาโรคให้แก่ประชาชนในจังหวัดนั้นอยู่แห่ง
หนึ่งแล้ว และระ ได้ขยายเรือนคนไข้เพิ่มเติมขึ้นอีก ซึ่งกระทรวง
มหาดไทยกำลังพิจารณาถึงและมอบเงินอยู่

นายพล แสนสระดี (ขอนแก่น) : แม้ว่าจะมีสุขภาพดีขึ้น
แล้วก็ตาม แต่การบำบัดคนไข้ไข้ ได้ช่วยนี้ยังไม่ได้ ผลเพียงพอ
ในเวลาชดเชยถามว่าในการ ที่รัฐบาลจัดตั้งโรงพยาบาลขึ้นนั้นอาศัย
หลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง

ประธานสภา : เขาถามว่าในการสร้างโรงพยาบาลนั้น มีหลัก
เกณฑ์อย่างไรบ้างควรระสร้าง

ขุนสมานหารहितะคดี รัฐมนตรี : เรื่องหลักเกณฑ์ รายละเอียด
นั้น ถ้าจะกล่าวแล้วคงจะมีมาก แต่โดยคณะกรรมการคิดว่าในเรื่องจำนวน
คนไข้และในเรื่อง ความสำคัญก่อนหลังของจังหวัดหนึ่ง ๆ รวมทั้งเงินที่
เราจะให้ รั้งงบประมาณในขั้นหนึ่ง ๆ นี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเงินหลัก สำคัญใน
การคำนวณ

นายพล แสนสระดี (ขอนแก่น) : ตามที่ท่านรัฐมนตรีตอบ
เมื่อถนนจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนพลเมืองถึง ๔ แสนเศษ นี้ว่าเข็ญ

ในหลักเกณฑ์สำคัญ ที่ท่านรัฐมนตรีขอแนบมานี้ ถ้าไม่แจ้งไม่ควรรตั้งข้าง

ขุนสมานหารทิศคดี รัฐมนตรี: รัฐบาลได้ให้ตอบว่ามีตั้ง ตั้งว่าอยู่ในเกณฑ์ ที่จะต้องพิจารณาแต่ก่อน แต่ทั้งนี้ในบรรดาจังหวัด ที่มีอีกหลายจังหวัดที่ยังไม่มีโรงพยาบาล เพราะฉะนั้นการที่จะตั้งจังหวัดใดก่อนหลังนั้นอยู่ในหน้าที่รัฐบาลจะสร้าง

ประธานสภา: กระทั่งข้อไข่ของขุนอนุสรกรณี่ เรื่องค่าธรรมเนียมมากที่เกินเรือก้าวในลำแม่น้ำโขง

ขุนอนุสรกรณี่ (นกรม): ข้าพเจ้าขอทูลกระทุ้งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ทั้งสองไซ้ คือ

๑. ชั่วคราวว่าราษฎรจังหวัดกั้นกพนมได้ ร้องทุกข์ต่อรัฐบาลขอให้ลดค่าธรรมเนียมมาก ที่เกินเรือก้าวใน ลำแม่น้ำโขง รัฐบาลได้พิจารณาประการใดบ้างหรือไม่

๒. เพื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย ไทยมากมีการค้าทางเรือตามลำแม่น้ำโขง รัฐบาลลดค่าธรรมเนียมมากที่เกินเรือก้าวจังหวัดชายแดนลงได้ เพียงใดหรือไม่ เพราะเหตุใด

พ.อ. พระบริรักษ์บุษยภักดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ: รัฐบาลขอตอบรวมกันทั้งสองข้อข้างต้นคือ เรื่องการเก็บเรือก้าวชายชายแดนนั้น รัฐบาลได้ ปรึกษาจากทางเจ้าหน้าที่มาก่อนแล้วว่า

ฝ่ายเราเสียเปรียบในเชิงการค้า จึงได้ทำการสืบสวนและได้เสนอแก่
ใ้พระองค์เป็นร่างพระราชบัญญัติข้อสภาพัฒนราษฎรในวันนั้นแล้ว

ขุนอนุสรกรรม (นครพนม): รัฐบาลโคตการ์ที่จะลทำให้หรือไม่

พ.อ. พระบริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ-
การ : รัฐบาลทำไว้แล้ว แล้วแต่สภาฯ จะให้ ออกพระราชบัญญัติ
หรือไม่

ประธานสภา : ๑ กระทั่งข้อ ไปของนายภิญโญ อินทะวิวัฒน์
เรื่องการส่งเสริมการอาชีพของราษฎร

นายภิญโญ อินทะวิวัฒน์ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. การปลูกถั่วเหลืองในจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าราษฎรปลูกกัน
แพร่หลายขึ้นเป็นลำดับ แต่การจำหน่ายถั่วเหลืองผิดเคืองลง เพราะ
ขายให้แก่คนกลาง ฉะนั้นอย่างนี้คือพ่อค้าจันทวยราคาต่ำ ขยอก
ทราบว่รัฐบาลจะให้ โรงสกัดน้ำมันที่กรุงเทพฯ รับผิดชอบโดยตรงจาก
ราษฎร โดยจัดการตั้งโรงวิจัยเช่นเกี่ยวกับการตั้งโรงวิจัยข้าวช่วย
ถลกรชาวนาจะได้หรือไม่

๒. จังหวัดเชียงใหม่มีอาณาเขตที่ กว้างขวางและมีผลเมืองหนา
แน่นกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือประกอบด้วยภูมิประเทศเหมาะแก่การ
เพาะปลูก ขยอกทราบว่รัฐบาลจะมีนโยบายคึ่ก่อสร้าง โรงอุตสาหกรรม
ขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือถลกรชาวเชียงใหม่บ้างหรือไม่

๓. ใ้ที่ขายข้าวว่ารัฐบาลจะคิดสร้างไฟฟ้าโดยอาศัยน้ำตกแม่-
กลางในท้องที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเรื่องนี้มีความ
เพียงไรจริง

พ.อ. พระบริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ-
การ: รัฐบาลขอตอบดังนี้ คือ

๑. เรื่องราคาถั่วเหลืองนั้น ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า ที่เราขายถั่วใน
หลายละ ๗ บาท ๗ บาทเศษนั้น เป็นราคาสำหรับถั่วเหลืองซึ่ง
ใช้อยู่ในประเทศไทย เพราะเมื่อก่อนนี้ประเทศเรานำเอาเข้า มาจากต่าง
ประเทศมาก เมื่อจำนวนถั่วเหลืองที่เราปลูกขึ้นที่มีปริมาณที่เราใช้ภายใน
ในกันได้แล้ว จำนวนถั่วเหลืองใช้ที่จะส่งออกขายต่างประเทศก็จะ
ได้ราคาเพียงหลายละ ๓.๕๐ บาท ราคา ๓.๕๐ บาทนี้เป็นราคาถั่วเหลือง
รวม ขณะนี้ถั่วเหลืองจากทิศตะวันออกส่งไปยุโรปไม่ได้ ราคาถั่ว
นอกก็ลดลง โรงงานสกัดน้ำมันกรุงเทพฯ ขณะนี้ทำการสกัดน้ำมัน
เมล็ดฝ้ายและมะพร้าว เพราะราคาถั่วเหลืองในประเทศเราขณะนี้ยังสูง
ก็อยู่ จึงไม่จัดการตั้งโรงงานชดถั่วเหลือง แต่ทางการได้จัดให้บริษัท
ค้าพืชผลไทยจำกัด รับทำการขายให้ตามที่ท่านต้องการแล้ว ถั่ว
เชียงใหม่ได้คิดต่อกับบริษัทนั้นอยู่แล้ว

๒. ขณะนี้ยังไม่ได้คิดสร้างโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่อย่างใดที่
เชียงใหม่

๓. ขณะนี้รัฐบาลยังมีใจกว้างจะสร้างการไฟฟ้าด้วยกำลังน้ำกล
ยมี่กลาง

นายภิญโญ อินทะวิวัฒน์ (เชียงใหม่): ตามที่รัฐบาลตอบกระทู้
ข้อ ๑ ว่า เวลาที่โรงสกัดน้ำมันที่กรุงเทพฯ รั่วสกัดน้ำมันเพราะเมล็ดก
ฝ้าย ถ้าข้าพเจ้าไม่มีความระทึตามของข้าพเจ้าเมื่อขบถแล้ว เรื่องขอให้
สร้างโรงงานที่ถาวรเหลือของขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ท่านรัฐมนตรีตอบว่า
โรงสกัดน้ำมันที่รั่วชดถาวรเหลือของจากจังหวัดเชียงใหม่อยู่ เพื่อส่ง
เสริมราคาถาวรเหลือของตามที่ควร ก็ได้นำนรัฐมนตรีจึงตอบว่าโรงสกัด
น้ำมันที่กรุงเทพฯ เวลาที่สกัดเพราะเมล็ดฝ้าย ไม่สกัดถาวรเหลือของ

พ.อ. พระบริภัณฑ์มหอกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐ
การ: โรงสกัดน้ำมันที่กรุงเทพฯ นี้รับทำสกัดน้ำมันถาวรเหลือของได้ แต่
ขณะนี้ถาวรเหลือของที่ ๑ ราคาแพงเหลือเกิน และสกัดน้ำมันก็ไม่ออก
เพราะฉะนั้นการสกัดก็ไม่ได้ผล เพราะฉะนั้นถาวรเหลือของทุกตัว
มากมายจนขายออกนอกประเทศไม่ได้แล้ว ก็ต้องรั่วสกัดน้ำมันถาวรเหลือของ

ประธานสภาฯ: กระจุกตัวของนายอรุณ ทองบั้งไซค์ เรื่อง
ทำประตูกั้นน้ำชานา

นายอรุณ ทองบั้งไซค์ (พระนคร): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ กระจุกไปนี้ คือ

๑. ตามที่โดยตอบกระทู้ของข้าพเจ้ามาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ.
๒๔๘๐ กระจุกน้ำประตูกั้นน้ำเพื่อขังกั้นน้ำเดิมที่ปากคลองบางนา ตำบล

บางนา อำเภอดุสิต จังหวัดพระนครนั้น จนกระทั่งถึงกับท่านยังหา
ได้จัดการทำประตูกันน้ำไม่ จึงอยากทราบว่าท่านจะจัดทำหรือไม่ประ
การใด

๒. คลองส่งน้ำในตำบลบางบอน ตำบลคลองไม้ ตำบลบางนา นั้น
มีคนคั้นเข็นมากไม่มีน้ำที่เรให้ชาวนาได้อาศัยในการทำนา เมื่อใดท่าน
จะจัดการขุดคลอง เมื่อใดช่วยเหลือราษฎรในการทำนาของราษฎรใน
ตำบล

น.อ. พระเวษยันตริงสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรกรรมธิการ: กระทรวงเกษตรกรรมธิการขอตอบว่า

๑. การตัดทางรถไฟยังไม่ได้ ทำประตูระบายน้ำในคลองบางนา ก็
เพราะเพิ่งจะเรจากคลองเรื่องที่ดินกับราษฎรได้ ถ้าไม่มีอุปสรรคอย่างใด
ทางกรมจะลงมือทำประตูระบายน้ำใน พ.ศ. ๒๔๘๔

๒. ทางกรมจะกำหนดเวลานั้นคนยังไม่ได้ว่าจะทำการขุดคลอง
เหล่านั้นได้เมื่อใด เพราะมีคลองส่งน้ำที่สำคัญกว่าอันอีกมากแห่งที่จะต้อง
ทำการขุดคลอง ถ้าราษฎรผู้ใด รัยประโยชน์ร่วมทุนร่วมแรงกันทำ
การขุดคลองเองแล้ว ทางกรมยินดีจะสมทบทุนช่วยเหลือด้วย

นายอรุณ ทองบั้งโชติ (พระนคร): ข้าพเจ้าขอซักถามที่ถาม
ข้อ ๑ คงต้องไปนั้นเอง ตามที่ท่านรัฐมนตรี คอยว่าจะทำประตูกันน้ำใน
พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าช้าไป อยากให้ทำใน พ.ศ. นี้ จะได้
หรือไม่ เพราะว่าเป็นเวลานานมาแล้ว

น.อ. พระเวษยันตริงสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

เกษตรกรรม : การที่จะทำการก่อสร้างใด ๆ นั้น เราจะต้องทราบแล้ว
ระทั้งงบประมาณไว้ เพราะฉะนั้นเมื่อยังไม่ได้ตั้งงบประมาณใน พ.ศ.
๒๔๘๓ ไร่แล้วก็ไม่สามารที่จะสร้างใน พ.ศ. ๒๔๘๓ นี้ได้ ก็จำเป็นต้อง
ระต้องไปสร้างใน พ.ศ. ๒๔๘๔

ประธานสภาฯ : กระทั่งข้อไปของนายศิริ บำเพ็ญอยู่ เรื่องชุก
ตลอดกลองมะขามเฒ่า

นายศิริ บำเพ็ญอยู่ (ชยันต) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐ-
มนตรีว่าการกระทรวงเกษตรกรรม ทั้งข้อไปนี้ คือ กลองมะขามเฒ่า
ระหว่างอำเภอห้วยคตกับประจักษ์คีรี อำเภอห้วยคต จังหวัดชัยนาท ทางตอนเขตนก
เงิน ในฤดูแล้งน้ำแห้งเรือเดินไม่ได้ ทำให้การคมนาคมทางเรือ
ระหว่างอำเภอห้วยคตกับจังหวัดชัยนาทขาดตอนเป็นการลำบากแก่ราษฎร
ในอำเภอห้วยคตในทางคมนาคมมีคามเห็นอยู่ด้วยการใช้ของแพง
ขอทราบว่ามีรัฐบาลที่ชุกตลอดกลองมะขามเฒ่าจะเพราะเหตุใดเงิน หรือ
ถ้าการกักตุนน้ำไว้เพื่อให้ มีน้ำ เรือเดินได้ตลอดปีหรือไม่

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรกรรม : กระทรวงเกษตรกรรมขอตอบดังนี้ การกักตุนน้ำ
ไว้ใช้ในการคมนาคมในกลองมะขามเฒ่านี้ ทางกรมได้กำหนดไว้ใน
โครงการแม่น้ำสุพรรณแล้ว แต่เนื่องด้วยการก่อสร้างที่ตำบลบ้านตั้ง
และที่ท่าแหยังไม่มีเสร็จ เวียบริษัทยาสูบโครงการ จึงยังไม่สามารถระเก็บ
กักตุนน้ำในลำคลองนี้ให้ สูงเท่าที่ควรได้ แต่กระนั้นก็ตามในฤดูแล้งชุก

แล้วก็ยังได้ เขียนทางคมนาคมไต่ถาม จึงในปีก่อนๆ ใช้ไม่ได้เลย ถ้า
ไม่มีเหตุขัดข้องอย่างใดการคมนาคมในคตของพระนครก็เรียบร้อยในราว
ปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๘

ประธานสภา: กระทั่งใช้ของนายศิริ บำเพ็ญอยู่ เรื่องทำ
กานนกับนายวิเศษประตุน้ำท่าแห จังหวัดชัยนาท

นายศิริ บำเพ็ญอยู่ (ชัยนาท): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรกรรม ถึงข้อนี้ คือ นับตั้ง
แต่รัฐบาลก่อตั้งสร้างประตุน้ำท่าแห จังหวัดชัยนาทขึ้น ทำให้เกิด
ผลกระทบบกบช โดยชาวนาในจังหวัดชัยนาท ทั้งบ้านเหนือและบ้าน
ใต้ ในเขตตำบลเลขวัดสังข์ และตำบลเมืองชัยนาท ภายนอกประตุน้ำ
ท่าแห ได้รับความเสียหายเนื่องจากการแสน้ำในฤดูน้ำขึ้นเป็นฤดูทำนา ไหล
มาประตุน้ำแล้วไหลเข้านาของราษฎรท่วมข้าวเสียหายเสมอ
มาทุกปี ขอเรียนถามว่ารัฐบาลดำริที่จะจัดทำคันดินกั้นน้ำเพื่อยกคัน
น้ำท่วมข้าวของราษฎรทั้งสองตำบล โดยมิควรให้เป็นไปในทำนอง
เกณฑ์แรงราษฎรมาทำงานอย่างไรบ้างหรือไม่

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรกรรม: กระทรวงเกษตรกรรมขอตอบดังนี้คือ การกั้นน้ำท่วม
กั้นน้ำในท้องที่นี้เห็นไม่โดยธรรมชาติ ประตุน้ำท่าแหมิได้เป็นคันดิน
ทำให้ น้ำท่วมตามท้องที่ตามเข้ใจ ถอนที่ทางราชการสร้างประตุน้ำ
นี้ปรากฏว่าเคยมีน้ำท่วมอยู่เสมอเช่นเคยด้วยกัน และตามสถิติระดับน้ำ

ในระลอกก่อนและหลัง จากที่ได้สร้างประตุน้ำก็ปรากฏว่าอยู่ ในระดับที่
ใกล้เคียงกัน และในบางบ่อก่อนสร้างประตุน้ำระดับน้ำกลับสูงกว่าเมื่อ
สร้างประตุน้ำแล้วก็มี ส่วนการทำคันดินนั้น คณะกรมการจังหวัด
ชัยนาทก็ได้สร้างถนนโดยขุดตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่ง กรมชลประ-
ธานก็ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการสร้างถนนสายนี้จะมีประโยชน์เป็นคันดิน
น้ำได้บ้าง จึงได้สมทบทุนช่วยเหลือในการสร้างถนนสายนี้ด้วยแล้ว

ประธานสภาฯ: กระตือรือร้นของนายทองอยู่ เอี่ยมบุญอ้อม เรื่อง
ราษฎรชาวนาหนทบรีจากแคว้นข้าวบรีโลก

นายทองอยู่ เอี่ยมบุญอ้อม (นาหนทบรี): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
ถามรัฐบาลว่า การกระทรวงมหาดไทยกำลังจะไปขึ้นคือ ราษฎรชาวนา
หนทบรีในจำนวนใหญ่ อำเภอปากเกร็ด และอำเภอบางบัวทอง
การกานาไม่ได้ผลมา ๔-๕ ปีโดยลำดับ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ตอนต้น
ปีอย่างแคว้นน้ำหล่อเลี้ยงคันข้าว ครั้นปลายปีน้ำมากเกินความต้องการ
ทำคันข้าวที่ปักดำไว้เสียหายมาก เวลานี้ราษฎรจากแคว้นข้าวบรีโลก
หลายร้อยครัวเรือน บางครอบครัวถึงกับขึ้นปลายข้าวบรีประทาน บาง
ครอบครัวถึงกับยอมกินมิส ขอเรียนถามรัฐบาลว่า จะรีบเร่งโดยด่วน
ช่วยเหลือราษฎรที่จากแคว้นข้าวบรีโลกได้หรือไม่

ขุนสมานหารहितะคดี รัฐมนตรี: กระทรวงมหาดไทยขอตอบ
ว่า การช่วยเหลือราษฎรผู้ตกทุกข์ได้ชาวบรีโลกนั้น ถ้าปรากฏว่าในท้องที่
ใดเกิดการอดอยากขึ้น กระทรวงมหาดไทยก็พร้อมอยู่เสมอที่จะช่วยเหลือ

ตามระเบียบที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะที่ค้าขายบางเมืองในท้องที่อำเภอ
บางใหญ่ นั้น ได้อนุมัติให้ขายข้าวบริโภคไปแล้วเป็นจำนวน ๖๑ เกวียน
๓๐ ถึง ส่วนอำเภอปากเกร็ดและอำเภอบางบัวทองนั้น เจ้าหน้าที่ได้
ดำเนินการสอบสวนอยู่แล้ว

นายทองอยู่ เอี่ยมบุญอ้อม (นนทบุรี) : การที่ราษฎรได้ทำ
คำร้องขึ้นมาเป็นทางการประมาณ ๓ ครั้งแล้ว ข้าพเจ้าขอซักถามว่า
รัฐบาลจะสงเคราะห์ ให้ได้ ข้าวบริโภคประชาชนได้ โดยทั่วกันจะได้หรือไม่

ขุนสมุหหัตถ์คดี รัฐมนตรี : ได้ทั่วกัน แต่ว่าเราต้องให้
เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่เราวางไว้ คือจะต้องไม่มีจริงๆ

นายทองอยู่ เอี่ยมบุญอ้อม (นนทบุรี) : ข้าพเจ้าขอซักถามไป
ว่า หลักเกณฑ์ ที่รัฐบาลได้วางไว้นั้นอย่างไร ขอให้ ชัดแจ้ง

ขุนสมุหหัตถ์คดี รัฐมนตรี : ระเบียบนั้นมีมาก ถ้าอยาก
รู้ไปพบกัน บางทีเราจะเข้าใจกันได้ ก็ดีกว่า

ประธานสภา : กระทู้ต่อไปของนายสำออง ศรีสวัสดิ์ เรื่อง
การเลี้ยงสัตว์

นายสำออง ศรีสวัสดิ์ (ลพบุรี) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรว่า การตั้งคอกไปนั้นคือ คอกปรกฏว่าได้
เกิดโรคระบาดขึ้นแก่ไก่ที่ราษฎรเลี้ยงทั้งในส่วนกลาง และสวนภูมิภาค
เป็นเหตุให้ ไก่ตายเป็นจำนวนมาก เบนราษฎรรู้สึกท้อถอยไม่อยากจะ
เลี้ยงคอกไปนั้น รัฐบาลจะจัดการแก้ไขอย่างไร

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เกษตรธิการ: กระทรวงเกษตรธิการขอตอบดังนี้คือ โรคระบาดที่
 เกิดแก่ไก่อยู่ในเวลานี้ มีโรคคอหิวกัดไก่ โรคคอคั่น และกาฬโรค
 ทางการไต่แนะนำวิธีป้องกันและวิธีปฏิบัติเมื่อมีโรคเกิดขึ้น โดยพิมพ์
 คำแนะนำออกแจกจ่าย โฆษณาทางวิทยุกระจายเสียง และทางหนังสือพิมพ์
 และได้จัดทำวัคซีนโรคคอหิวกัดไก่ และโรคคอคั่นไก่ขึ้น
 จำหน่ายโดยราคาขอยอมเยาว่า ส่วนกาฬโรคไก่อ้นั้นกำลังทำการทดลอง
 ทำวัคซีนขึ้นขึ้นอยู่ หากเจ้าของไก่ทุกคนได้ปฏิบัติตามคำแนะนำโดย
 เคร่งครัดแล้ว โรคระบาดก็จะมิทางเบาบางลง นอกจากนั้นกรมเกษตร
 และการประมงกำลังศึกษาในเรื่องพันธุ์ ไก่อยู่ว่า ไก่พันธุ์ ไก่มีลักษณะ
 ทนทานพิเศษต่อโรคและกินฟ้าอากาศในเมืองเรา เพื่อจะได้แนะนำ
 แก่ราษฎรต่อไป

นายสำออง ศรีสวัสดิ์ (ลพบุรี): สำหรับในส่วนภูมิภาคทาง
 รัฐบาลจะได้จัดผู้ชำนาญออกไปแนะนำราษฎรจะได้หรือไม่

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เกษตรธิการ: คำแนะนำก็ได้แจกจ่ายไป และนอกจากนั้นก็ให้กระทำ
 โดยทางวิทยุกระจายเสียงอยู่แล้ว

นายสำออง ศรีสวัสดิ์ (ลพบุรี): คำแนะนำที่รัฐบาลได้แจก
 จ่ายไปนั้น ขาดอย่างราษฎรไม่สามารถจะทำได้ เพราะว่าเกี่ยวด้วย

ความชำนาญเป็นพิเศษ เพราะฉะนั้นรัฐบาลควรจัดส่งผู้ชำนาญไปแนะนำสอนระโหฤทัย

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์: ในเวลานี้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะไปจัดการแนะนำการระบายโรคไก่อย่างโรคโคโรนา เพราะว่ามีปริมาณกันแล้วก็ไม่คุ้มกันแต่จะไปไรก็ได้ ในเวลานี้ได้จัดให้สัตวแพทย์ ได้ช่วยเหลืออยู่ในเวลาที่จำเป็นที่สุด

ประธานสภา: กระจุกคือไปของนายพัน สุพรรณสาร เรื่องโครงการขารุงทางน้ำ

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา): ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังนี้ คือ

๑. เนื่องด้วยรัฐบาลได้วางโครงการปรับปรุงการคมนาคมทางบกไว้เป็นผลดีมาแล้ว จึงขอทราบว่ารัฐบาลได้วางโครงการปรับปรุงการคมนาคมทางน้ำของประเทศไว้อย่างไรบ้างหรือไม่

๒. ลำแม่น้ำต่างๆ เหล่านี้ คือ ๑. แม่น้ำเจ้าพระยา ๒. ลำแม่น้ำแควบุรีสักตอนใต้อำเภอท่าเรือ ๓. ลำน้ำลพบุรีตลอดทั้งสายแต่อำเภอบางปะหันขึ้นไป ๔. ลำน้ำบ้านกุ่ม ๕. ลำน้ำยางบาลที่ผ่านอำเภอบางมดได้ ต้นเงินไม่สะดวกแก่การคมนาคม ขวงแห่งใช้การไม่ได้เลย เช่น ลำน้ำลพบุรี ลำแม่น้ำยางบาล เป็นต้น จึงขอทราบ

ว่ารัฐบาลมีนโยบายที่จะบำรุงแม่น้ำลำคลอง ดังกล่าวแล้วให้สะดวกแก่
การคมนาคมและการขนส่งอย่างไรบ้างหรือไม่

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรกรรมธิการ : กระทรวงเกษตรกรรมธิการขอตอบดังนี้ คือ

๑. การบำรุงการคมนาคมทางน้ำ รัฐบาลกำลังพิจารณา
โครงการอยู่แล้ว

๒. ลำน้ำเหล่านี้ปรากฏว่ายังพอใช้ เป็นทางคมนาคมได้อยู่ มี
คนเข็นอยู่บ้างเป็นบางครั้งและขัดข้องในฤดูแล้งไม่กี่เดือน และเพราะ
เรือกอน้ำลึกเท่านั้น แต่ในเวลาข้างหน้ายังใช้ไปมาได้ นโยบายใน
การบำรุงนั้นเห็นไปตามที่ตอบในข้อ ๑ แล้ว แต่การที่จะเริ่มลงมือบำรุง
ลำน้ำเหล่านี้ให้เมื่อไร ย่อมแล้วแต่การพิจารณาและกำหนดแผนงาน
ตามความสำคัญมากน้อยโดยลำดับกันประกอบกับงบประมาณที่ได้ไว้
และเครื่องมือในการทำนงงานเท่าที่จะมีต่อไป สำหรับขณะนี้งบประมาณ
และเครื่องมือเท่าที่มีอยู่ย่อมมุ่งหมายหนักไปในทางคลองชลประทาน
เป็นส่วนใหญ่

นายพัน สุพรรณसार (พระนครศรอยุธยา) : ข้าพเจ้าขอซัก
ว่า รัฐบาลกำลังพิจารณาช่วยบำรุงการคมนาคมทางน้ำนั้น เวลานี้ได้
เริ่มลงมือพิจารณาแล้วหรือยัง และถ้าเริ่มแล้วจะเสร็จได้ภายในเวลาใด

น.อ. พระเวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรกรรมธิการ : โครงการนั้นรัฐบาลเริ่มทำไปแล้ว แต่ว่าการจะกะชั้น

ของงานจะดำเนินงานไปตามโครงการใดอย่างไหน ความที่ข้าพเจ้าได้
 ทราบแล้วว่า สดแต่ขยประมาณจะเมื่อแม่ไปถึงคมนาคมได้เพียงไร และ
 ก็ต้องแล้วแต่เครื่องมือเครื่องใช้ ที่จะอำนวยให้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าสภาพ
 จะเห็นพืชด้วยว่า คลองสำหรับชลประทานสำคัญยิ่งกว่าคลองคมนาคม
 และคลองชลประทานบางตอนก็เป็นประโยชน์แก่คมนาคมด้วยเหมือนกัน
 ในเวลานี้ทางการก็ได้จัดการขุดคลองที่เป็นประโยชน์ซึ่งในการคมนาคม
 และในการชลประทานที่สำคัญ ๆ เช่น คลองพระยายมราช แม่น้ำ
 สุพรรณบุรีเหล่านี้ ซึ่งถ้าท่านจะเห็นได้ว่าสำคัญยิ่งกว่าคลองที่ข้าพเจ้า
 กล่าวมาเมื่อก่อน เราจะต้องทำคลองที่สำคัญ ๆ เหล่านี้เสียก่อน จึงจะ
 ไปทำคลองที่มีควมสำคัญหย่อนลงไป

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา) : คำถามของ
 ข้าพเจ้าว่าโครงการนั้นจะแล้วเสร็จเมื่อใด ไม่ใช่เกี่ยวกับเงิน ข้าพ
 เจ้าขอทราบว่าจะแล้วเสร็จเมื่อใด ไม่ใช่เกี่ยวกับเงิน

น.อ. พระเวชยันตรังษยัญญ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เกษตรธิการ : โครงการที่จะทำอันใดก่อนหลังนั้นแล้ว

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา) : โครงการที่
 ท่านทำเสร็จ ท่านจะโฆษณาให้มหาชนทราบหรือไม่

น.อ. พระเวชยันตรังษยัญญ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เกษตรธิการ : ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะว่าไม่สู้จะมีประโยชน์
 อะไรนัก เช่น โครงการชลประทานก็ไม่จำเป็นจะต้องโฆษณา

ประธานสภา: ทมถาวรกระทุ้ ต่อไปข้าพเจ้าได้รับบัญชาของ
 รัฐบาล ขอเปิดพระเบ็ญจวาระเมฆทมถาวรกระทุ้แล้ว ขอให้
 เสด็จพระราชบัญญัติประกาศตน กับพระราชบัญญัติการงบประมาณ
 ระเบียบบริหารราชการก่อน เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นแย้งอย่างอื่น ข้าพเจ้า
 ก็อวาทประมุขนิพนมต ในวาระต่อไปขอให้ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
 ประกิตินหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๓ ของรัฐบาล

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง:
 รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกิตินหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๓
 โดยมีหลักการกำหนดประกิตินใหม่ เหตุผลโดยย่อปรากฏอยู่ใน
 มินทกกว่า เพื่อดูแลตามขั้ประเพณีของไทยแต่โบราณ และให้
 ตรงกับที่นิยมใช้ ในประเทศที่เจริญแล้วในปัจจุบัน เหตุผลโดยละเอียด
 นั้น ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทยได้ เป็นผู้อธิบาย

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: เหตุผลที่ปรากฏอยู่ในร่าง
 ซึ่งรัฐบาลได้เสนอมานี้เห็นว่า เพื่อดูแลตามขั้ประเพณีของไทยแต่
 โบราณ หรือให้ตรงกับที่นิยมใช้ ในต่างประเทศ ที่เจริญแล้วในปัจจุบัน
 ในชั้นต้นข้าพเจ้า เห็นว่า ท่านผู้ มีเกียรติทั้งหลาย ที่อยู่ในที่นี้ โดย
 เฉพาะท่านที่เป็นผู้แทนประชาชนชาวไทย คงจะมีความพอใจอันหนึ่งว่า
 วิคมนตรีรวมของไทยแต่โบราณนั้น เป็นวิคมนตรีรวมที่สูงยิ่ง และ
 เป็นวิคมนตรีรวมที่น้อมนัย และเป็นวิคมนตรีรวมที่ เหมาะ กับความนิยม
 ของสากล สิ่งซึ่งน่าสยใจนั้นคือว่า มาในตอนหลังเราได้เปลี่ยนแปลง

นปลงกันไปแล้วเอง เหตุที่เราได้เปลี่ยนแปลงไปนั้น ก็เพราะว่า
 เนื่องจากคตินิยมทุกอย่าง เช่นลัทธิของพวกรวมชน ได้แผ่เข้ามา รัฐ-
 บาลจึงได้มีคำสั่งให้ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญใน
 วิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประเทศนั้น รายงานของคณะกรรมการซึ่ง
 ได้ส่งเสนอต่อรัฐบาลนั้นมีข้อความซึ่งเห็นพ้องเป็นเอกฉันท์ว่า ชาติ
 ชาติไทยของเรา ตั้งแต่โบราณนั้น เราได้ ใช้นิยม เมื่อ เกอนอ้าย
 เพราะเหตุนี้เราจึงได้เรียกเกอนว่า เกอนอ้าย เกอนย เกอนสาม
 และเกอนสี่ มาในชั้นหลังนักได้เกิดมีความสงสัยและมีผู้ตั้งปัญหา
 ขึ้นเสมอว่า เพราะเหตุใดเราจึงตั้งคนยใหม่ด้วยเกอน ๕ ซึ่งความ
 จริงทั้งแต่โบราณนั้น เราได้ ใช้นิยมอ้าย และเคยมีข้อความที่
 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ท่านทรงอธิบายไว้อย่าง ชัดแจ้งว่าวิธี
 นยใหม่ของไทยเราตั้งแต่โบราณมานั้นได้ ใช้นิยมอ้าย รวม ๑ คำ
 เป็นวนจนคนย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ได้ ทรงอธิบายไว้ว่า
 ถูกท้าวเป็นเวลาพัน จากมคฝน และสว่างขึ้นเหมือนเวลาเช้า ทาง
 โบราณจึง ใช้นิยมคนย ถูกร้อนเป็นเวลากลางวันเหมือนกลางคืน
 ทางการจึง ใช้นิยมคนย ส่วนถูกฝนเป็นถูกมคคฝนเหมือนกลางคืน
 ทางโบราณจึงถือว่า เป็นยล้าย เพราะเหตุนี้จึง ใช้นิยม ๑ มาตั้ง
 นยเกอนอ้าย กรณีนี้เป็นข้อความที่ สืบสวน ได้จากนักปราชญ์ทางไทย
 ของเรา นอกจากนั้นคณะกรรมการได้ ใช้นิยมอย่างรอบคอบ
 ถึงหนังสือและคำวาทัน ๆ ที่ชาวต่างประเทศเขียนไว้ มีหนังสือหลาย

อย่างที่อธิบายสอศกตั้งของกัน มีหนังสือเล่มหนึ่งทักกล่าวถึงชนชาติ
 หนึ่งที่อยู่ทางใต้ประเทศจีนว่า ชนชาตินั้นได้ถือวันไควนหนึ่งระหว่าง
 วันที่ ๒๑ ธันวาคมถึงต้นเดือนมกราคมเป็นวันขึ้น เมื่อได้สอศกอย่าง
 ละเอียดแล้ว ข้าพเจ้าก็สงสัยว่าคงไม่มีชาติอื่น นอกไปจากชนชาติ
 ไทย เพราะฉะนั้นจึงเป็นการแน่นอนว่าตั้งแต่โบราณ ชาติไทยเรา
 ได้ถือเอาวันแรม ๑ ค่ำ เดือนธันวาคม เป็นวันขึ้นขึ้นขึ้น มาถึงตอนที่เรา
 ถึงคือกับชาวต่างประเทศมากขึ้น และมีความรู้ ในทางคำนวณวันขึ้น
 เดือน ได้แสดงให้เห็นชัดว่าวิธีการคำนวณในทางเงินทรวงศ์นั้นเป็น
 วิธีที่ไม่เที่ยง เพราะเหตุว่าในช่วงเวลา ๑๐๐ ปีนั้น อาจจะมีผิดไปได้
 ถึง ๖ เดือน ซึ่งวิธีคำนวณที่ถูกต้องของท้องถิ่นเป็นวิธีคำนวณทางดาร
 าศาสตร์ โดยเห็นเองทางการของไทยเราจึงได้ใช้อย่างต่างประเทศ ซึ่ง
 เป็นวิธีคำนวณที่เราใช้มาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ซึ่งการเอาวันที่ ๑ เมษายน
 เป็นวันขึ้นปีใหม่ นั้น เป็นคติของพราหมณ์ คือ หมายความว่าบรรดา
 สงกรานต์ ตกไปเดือนเมษายนนั้น หมายความว่าอยู่ใน สงกรานต์
 ใหญ่ยิ่งในบรรดาสงกรานต์ ความนิยมของพราหมณ์ได้เข้ามาใน
 ประเทศเรามาก เพราะฉะนั้นเราจึงนิยมพราหมณ์อย่างแก่กล้า จน
 ถึงเราขอมสละละทิ้งวัฒนธรรมของไทยเราเอง และมาขอมลือเอา
 เดือน ๕ เป็นวันขึ้นปีใหม่ เวลาที่เราเริ่มถือมาใหม่ ๆ นั้น เราขึ้น
 ใหม่ถึง ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ครั้งที ๒ ก็
 มาทำกันอีกในวันสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันที่ย้อนไปย้อนมาไม่แน่นอน

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ท่านทรงเห็นว่าวันขึ้นปีใหม่ไม่แน่นอน
เช่นปี ๒๓๖๖ เป็นวันที่เราบดในทางสุริยคติด้วยแล้ว ก็ควรจะถือเอา
วันที่ ๑ ของเดือนนั้นเป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อยูมาถึง ร.ศ. ๑๐๘ ก็
ปี พ.ศ. ๒๔๓๒ วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ เพื่อยูมาตรงวันที่ ๑ เมษายน
พอดี เหตุการณ์จึงได้ทรงประกาศพระบรมราชโองการให้ถือวันที่ ๑
เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ ตั้งแต่บัดนั้น เป็นต้นมา นับตั้งแต่นั้น มา
ซึ่งประกาศไว้แล้ว แม้ในทาง ขวพัตถ์ทาง ราชการเขาก็ได้
ถือเอาวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ วันขึ้นปีใหม่ไม่ใช่เป็น
เรื่องของคริสต์ศาสนา เพราะเหตุว่า คดีที่ถือวันที่ ๑ มกราคมเป็น
วันขึ้นใหม่นั้น ได้ถือมาก่อนพระเยซูเกิดถึง ๔๖ ปีกว่า ในทาง
ตะวันออกอันเราจะเห็นได้ว่า ในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่นก็ ในประ
เทศในก็ แม้ทางประชาชนจะนิยมทำพิธีตรุษในเดือน ๓ หรือเดือน
ใด เดือนหนึ่งก็ตาม แต่ส่วนทางราชการนั้นได้ถือเอาวันที่ ๑ มกราคม
เป็นวันขึ้นปีใหม่ รวมความว่าในส่วนที่รัฐบาลได้เสนอพระราช
บัญญัติจะกำหนดโดยประการนี้คือ ๑. เดิมชาติไทยเราได้โดยถือเดือน
ขึ้น ๑ ค่ำมา แล้ว ๒. ต่อมาเราได้วันขึ้นบดสุริยคติซึ่งเป็นวันขึ้น
เดือนขึ้นก็ถูกต้องและเป็นวิธีที่ใช่กันทั่วไป เราควรจะได้กลับไปหาเดือน
ขึ้น ๑ ค่ำของเรา และเมื่อกลับไปหาเดือนขึ้น ๑ ค่ำของเรา และเรามีความจำ
เป็นต้องถือสุริยคติด้วยแล้ว ก็ไม่มีวันใดวันหนึ่งที่จะเหมาะเท่ากับวันที่
๑ มกราคม รัฐบาลเชื่อว่าถ้าเราได้ตกลงถือวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้น

ทันทีแล้ว ก็จะเป็นการขมโลมตามจารีตประเพณีของไทยเรามาแต่โบราณมานับอย่างหนึ่ง และเป็นการศึกษาวิจัยสภาพของทุกความเคลื่อนไหวในการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ในฐานที่เรายังประหมัดกับความเจริญแล้ว ก็ถ้าหากว่าเราได้คิดอะไรให้ตรงตามจิตใจคนไทยทั่ว ๆ ไป เราก็จะได้รับความนิยมนับถือว่า เป็นพวกที่มีความเจริญด้วย แต่ทว่าไม่ได้หมายความว่า เราจะไปนิยมมันถึงสิ่งที่ดีกับจารีตประเพณีของเรา แต่ตรงกันข้าม ในการที่หันกลับไปเอาของเก่า โดยฉวยที่มกษาคมนั้น เป็นการที่โง่เขลาซึ่งก็ประเพณีเดิมของชาติโดยเรา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่าท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติในสภาฯ นี้ คงจะไม่คิดค้านให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านไปได้

นายพัน สุพรรณสาร (พระนครศรีอยุธยา) : ตามเหตุอันดีที่ท่านรัฐมนตรีได้กล่าว ถึงการที่จะต้อง เปลี่ยนแปลงประเพณีธรรมเนียมไปใช้วันที่ ๑ มกราคม ไปได้ เห็นว่าตนขี้ เหม่ ถ้าได้พิจารณาเหตุผลให้หนักแน่นแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าผลได้ผลเสียที่เราจะได้รับแต่ด้วยแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ผลได้นั้นก็เพื่อจะให้ตรงกับสมัยสากล ที่เขาใช้กันทั่ว ๆ ไป ทั้งที่เรายัง ประเทศเราเป็นประเทศ ที่เจริญแล้ว ควรจะตามเขาไป นอกจากนั้นข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว ไม่เห็นมีอะไรที่ผิด นอกจากจะให้ถูกต้องกับขนานทั่ว ๆ ไป ถ้าเราจะดื้อดึงจะความเสียหายที่จะเกิดขึ้น เมื่อเราประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้แล้ว

ข้าพเจ้าเชื่อว่าคณะกรรมการพิจารณาร่างนิตินิติบัญญัติทั้งหมดนี้ ซึ่ง
 เราได้เห็นร่างการร่างข้อบัญญัติในร่างนั้น ๆ มาเป็นจำนวนมาก แล้ว
 หากว่าเราได้เปลี่ยนไปใช้วันที่ ๑ มกราคมเป็นวันต้นปีแล้ว นอกจากที่
 ได้ทราบไว้ ในพระราชบัญญัติแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่ายังจะต้องเปลี่ยน
 อีกเป็นจำนวนมาก เช่นอย่างอายุของบุคคลก็จะต้องทำให้การนับนั้นใจ
 เดียวกันไปอีกนาน อย่างพระราชบัญญัติเรื่องเกณฑ์ทหาร เราจะต้อง
 ไปเกณฑ์กลางปี หรือเดือนเมษายนอย่างที่ใช้อยู่ในเวลานี้ ถ้าไม่
 อย่างนั้นก็จะต้องใช้กันใหม่อีก ถ้าหากว่าเราไปเกณฑ์กันปีละเดือน
 มกราคมแล้ว หรืออย่างที่เราเกณฑ์กันปีละเดือนเมษายนแล้ว เดือน
 มกราคมไม่ใช่เดือนว่างงาน เดือนมกราคมเราจะเห็นถึงภัยของชีวิต
 ไม่เสร็จ ทั้งนี้ผลที่จะได้รับคือ ยังให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชน
 ของเราภายในประเทศอีกเป็นจำนวนมาก ตามที่กล่าวมาแล้ว ทหารใน
 เดือนเมษายนนี้ เป็นเดือนที่ว่างงานไม่ใช่เดือนที่มีงานทำ แต่ข้าพเจ้า
 ไม่นับว่ารัฐบาลจะเกณฑ์เดือนเมษายนหรือจะเกณฑ์กันกลางปี ถ้าหาก
 เกณฑ์ในเดือนเมษายน การนับปีใน พระราชบัญญัติเกณฑ์ทหารก็คง
 เหลือมาด้ายขย่ประศิกันหลวงนี้เรื่อย ๆ ไป แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้า
 คิดว่ารัฐบาลคงจะได้เปลี่ยนในภายหน้า ถ้าเปลี่ยนในภายหน้าแล้วใน
 เวลาที่ประชาชนกำลังทำงานกำลังเก็บเกี่ยวข้าว เพราะเดือนมกราคม
 ตรงกับเดือนเข้า เดือนนี้ไม่สะดวกแก่การที่จะมารับการเกณฑ์
 เหมือนดังที่บัญญัติอยู่ในเวลานี้ นอกจากการเกณฑ์ทหารแล้ว เวล

เล็กน้อย เช่น การทรมาน เข้มข้น แต่ทั้งนี้ไม่เกี่ยวกับกฎการปกครอง
อะไร เพราะฉะนั้นเมื่อการตรวจเหตุผลโดยพระคณาบดี เจ้าฟ้าเจ้าอา
โอรสมาทูลถึงหลายครั้งแล้วเกิดว่า การเปลี่ยนแปลงทั้งนี้ระก้อให้
เกิดความปั่นป่วนขึ้นเพียงไร ก็ขอลงที่ใ้รับเพียงไร การเปลี่ยนแปลง
แก่ โอรสเจ้าฟ้าก็กลัวกลัวของการเปลี่ยนแปลงแก่ โอรสนั้น ย่อมไม่ทำ
ให้เกิดความเดือดร้อนอย่างหนึ่ง หรือเกิดผลยุ่งกว่าที่จะให้ตั้งไว้ ย่อม
หาที่ควรไว้จะมีประโยชน์เพียงไร และเสียประโยชน์เพียงไรบ้างทาง
ประเพณีธรรมเนียมของคนไทยเรา ถึงแม้ที่สุดจะไม่ตรงตามที่ท่าน
รัฐมนตรีว่า เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ได้ทรงเขียนไว้ว่า
แรมค่ำเดือนห้าเป็นวันต้นขี้จริง แต่เวลาใ้รับขี้คนขมมนมาใ้กินซึ่ง
ลูกชวหลานหลายข้แล้ว คือวันขึ้นเดือน ๕ เป็นวันต้นขี้ เมื่อไม่ใ้รับ
ผลดีในการเปลี่ยนแปลง เจ้าฟ้าเห็นว่าไม่ควรจะต้องเปลี่ยนแปลง
อะไร เจ้าฟ้าเชื่อว่าเมื่อใ้เปลี่ยนแปลงขี้ประกิตินหลวงไปแล้ว ยังจะต้อง
เปลี่ยนแปลงแก่ ไซ้พระราชบัญญัติอีกหลายสิบละขี้ ให้มันอยู่ใ้
ปล่อยให้มันไปจากมันก็ไม่เห็นจะมีความเสียหายอะไร จริงอยู่ แม้นานา
ประเทศจะใ้ใ้ วันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นขี้ใหม่ ในข้อนี้เราก็ต่างคน
ต่างใ้กินมานานแล้ว ไม่เห็นกระทบกระทั่งกันในเรื่อง ความเสียหาย
อย่างไร หรือวันสิ้นขี้ฝรั่งเขารุ่งเริง เราจะรุ่งเริงกับเขาไม่ได้ ไม่เช่น
การพหน้าพอกาถขี้เขา เช่นนี้เจ้าฟ้าก็เห็นว่าไม่จำเป็นอะไร เจ้าฟ้า
เห็นว่าไม่ใ้เหตุผลที่เราควรจะพึ่งใ้ ธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ใ้

โลกนี้ย่อมระพวยยามรักชาติมิได้ เพราะฉะนั้นเราควรระแวงระวังประเพณี
 ของเราไว้บ้าง ข้าพเจ้าขอกราบเรียนให้สมาชิกทราบว่าประเพณีอัน
 สำคัญ ถ้าเราเปลี่ยนเรื่อยๆ ไป ประเพณีอันของเจ้าเขนก็เราเคยถกถน
 อย่างตรุษหรือสงกรานต์ ถกถกกันทุกวันสิ้นปี ถ้าเราเปลี่ยนแปลง เรา
 ระแวงเสียซึ่งชนเขนจะร่วมมือกับเราได้เคยปฏิบัติกันมา แต่ขอได้โปรด
 ระลึกว่าสิทธิของพราหมณ์ ได้เขนเขนเข้ามาในประเทศไทยก็ร้อยปี
 ทีเดียว แม้แต่พระพทธเจ้าของเราได้ ว่าเรียนมาจากพราหมณ์เหมือน
 กัน ข้าพเจ้าหวังไว้ว่าท่านทั้งหลายคงทราบก็ ก็เมื่อเราได้เข้ามาเป็น
 ประเพณีของเราแล้ว และเป็นประเพณีที่ดีแล้ว เราก็ไม่ควรระแวงใจ
 ะไร และข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรจะรับหลักการแห่งที่ว่าพระราช
 บัญญัติ

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี : ข้าพเจ้าขอสารภาพว่าความ
 อธิบายเจ้าแรงมาแล้วความขบถพร้อมอยู่หลายข้อ เพราะฉะนั้น
 เป็นเหตุให้ ท่านผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครร้อยชยามี่สงสัยหลาย
 เรื่อง ข้าพเจ้าขออธิบายโอกาสซึ่งเพิ่มเติมในกัน

ข้อแรกคือในเรื่องชายคน ในเรื่องกรณีชายคนนั้นไม่มีทางที่จะ
 ไขว่ไขว่เลย และเรื่องพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารนั้นเป็นเรื่องพิเศษ
 คือเรื่องอันมิใช่ของพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร คือเกณฑ์ใหม่ก็
 หนักหน่วงในชนนี้ โดยไม่ต้องสงสัยว่าจะเป็นกอนอะไร และอีกประการ
 หนึ่ง เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ผ่านไปแล้ว ก็เป็นความจริงคง

ที่พระสมันทนราชกุมารจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่าง คือเราจะต้องมีพระ
 ราชบัญญัติเสนอนมาอีก ๒-๓ ฉบับ แต่ว่าไม่เห็นจำนวนมาก มา
 ชะโรนิก เท่าที่ว่างพระราชบัญญัติประกาศทันทีเสียดคนมา ในกรณี
 ขัดความซึ่งสามารถจะระดมและแก้ ปัญหาในกฎหมายต่าง ๆ แล้ว
 หลายนัยยะ ซึ่งทางคณะกรรมการได้คำนวณแล้วว่าได้แก้ ปัญหา
 ต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งต้องแก้ ใจเสีย ๆ นี้มี ๒ ได้ราว ๒๐
 ฉบับ เว้นแต่ว่ามีบางฉบับซึ่งไม่สามารถจะเสนอรวมลงในหลักการ
 ใหญ่ได้เช่นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ซึ่งรัฐสภากำลังเสนอเข้ามา
 ในวันนี้ และร่างพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารซึ่งรัฐสภาจะเสนอ
 เข้ามาในวันนี้ และคงจะมีอีกสัก ๒-๓ ร่าง เช่นพระราชบัญญัติ
 ทนายความและพระราชบัญญัติประมงศึกษา และอีกความบางข้อในประ-
 มวลาภิธานะ เรื่องที่ระต้องแก้ ใจนั้น เรื่องที่ทำให้เกิดมีภาระมากมาย
 นั้นก็เป็นความจริงตามเหตุผลที่สมุหนราชกุมารอธิบายว่า คงมีหลายเรื่องที่เราจะ
 ต้องทำ แต่ว่าหลายเรื่องเหล่านี้ไม่ใช่หมายความว่า เป็นเรื่องที่ ชัดชัด
 บังอรจนไม่สามารถจะทำให้สำเร็จไปได้ ข้อที่ควรที่จะเปลี่ยนหรือ
 ไม่ควรเปลี่ยนนั้น ก็พวกเราในชนทุกคน เราเป็นชนปฏิวัติ เราได้ทำ
 เริ่มมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง เราได้แก้ ใจ และที่ผ่านม
 หมายเราได้ทำก็หลายร้อยหลายพันอย่าง ที่สำเร็จไปราว สภาฯ นให้
 ล่วงไป เราไม่ได้ คิดถึงความเห็นอยากที่ทำได้ไปถ่วงเลย ก็เหตุไร
 เล่าระมากก็เดี๋ยวนี้

ในเรื่องผลได้ ทศานขอว่าไม่พอกับผลเสียมัน ข้าพเจ้าคิดว่าพอ
 คช ชัย ๑. ถ้าได้ก็ตั้งเกียรติยศของชาติที่ได้แสดงให้ โลกเห็นว่า
 ทศานท ๑ มกธ เทมนี้ ไม่ใช้ว่าเราตามแบบอย่างจากใครมา แต่ว่า
 เป็นวิธีที่เราได้ ถัดมาเรื่องมกธ ๑ เราว่าอย่างนี้ เรื่องเกียรติยศของ
 ชาตินั้นข้าพเจ้าถือว่าสูงพอที่จะลดอย่างความซัดซิงของ กู ทัมซน เรือ
 วันซนยี่ใหม่ถ้าหาว่าเราได้ มกธ ๑ มกธ ๑ มกธ ๑ มกธ ๑ มกธ ๑
 การที่ให้ความละแวกไม่เฉพาะแต่ในเรื่องการเลี้ยงในวันยี่ใหม่ หรือ
 ส่งยี่ตรีบี่ใหม่อะไรเหล่านี้ แล้วยังจะได้ วิชาความ สละสลักหลายประ
 การ เช่นท่านได้เรียนพวกหนึ่งสละสลักซึ่งเราคือทอ คือเรื่องของสละ
 จำเป็นจะต้องทำเป็นภาษาไทยและภาษาฝรั่ง ในครั้งสมัยก่อนทำภาษา
 ฝรั่งอย่างเดียว แต่สมัยที่เวลานี้เรียนเราคือเกียรติยศของชาติ เราทำ
 ภาษาไทยด้วย ซึ่งความในนั้นคือในตารางที่ขึงเทียบเขาไว้ด้วย เช่นยี่
 พ.ศ. ๒๔๗๐ ต้องเรียนที่ฝรั่งปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ทุก ๆ อย่างต้องเป็นอย่าง
 นั้น วิชาการที่จะคำนวณถึงสินค้าเขาออกก็ วิชาการที่จะคำนวณถึง
 กับการคลังและการค้าทุกอย่าง ระดับที่จะคำนวณเป็น ๒ ซึ่งการวางทั้งนั้น
 เป็นงานที่เราจะต้องเสียเวลาเวลานั้นด้วย และอีกประการหนึ่ง
 ประเทศไทยเรามีสัญญาผูกพันอยู่กับนานาประเทศหลายเรื่อง ซึ่งเป็น
 สัญญาที่เราจะต้องส่งเราตามของเราไปต่างประเทศ เช่นสัญญาเรื่อง
 ผันอะไรเหล่านี้เป็นต้น บกัเทมซนถันถึงเวลาทำรายงานแล้ว เราก็จะ
 อธิบายว่าทำอย่างไร พอจะไปสู่ที่ประชุมนานาประเทศแล้วก็ ผู้ที่เข้ามา

ประชุมถ้อยคำที่รวบรวมกันทั้งคำฉันทลักษณ์ โดยดัดแปลงถ้อยคำ
 ใน เวทีนาฏกวีใน โลกที่ส่งรายงานเรื่องเกี่ยวกับชนไป เรืองชน ๆ
 ดึงมีอีกหลายเรื่อง รวมความว่าถึงแม้ ว่าเราจะยกแต่ ไซกฏหมายซึ่ง
 รัฐบาลได้ พิจารณาโดยรอบคอบแล้วว่าการแก้ ไซกฏหมายนั้นเราอาจ
 จะทำได้ คือมีงานรัดรัดน้อย แต่ว่าไม่ใช่เกี่ยวกับงานยากลำบาก ไม่ใช่
 งานที่จะก่อให้เกิดความเคืองแค้นแก่ราษฎร แต่ว่าผลที่จะได้นั้น ตามที่
 ข้าพเจ้าได้ เรียนมาแล้วซึ่งข้าพเจ้า เชื่อว่าเป็นผลที่จะได้ วยดีมี กับความ
 ลำบาก และเชื่อว่าระไกรมากกว่าเสียอีก

๑๖.๔๕ น.

นายฉ่ำ จรรย์เนตร (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานไต่
 จดหมายให้ ข้าพเจ้าอธิบาย ฎหมาย ฉะบับนี้เห็นพระคุณอย่างยิ่ง การ
 เปลี่ยนวันปีใหม่ตามพระราชบัญญัติที่รัฐบาลได้เสนอขึ้นมา โดยเพราะ
 ร่างพระราชบัญญัติประคินเปลี่ยนตามภาษาข้าพเจ้าเข้าใจ ว่าเปลี่ยนวัน
 ใหม่จากวันที่ ๑ เมษายนเป็นวันที่ ๑ มกราคมของเขตรุคริสต์ โดยไม่มี
 การแปรผันว่าเป็น ของไทยแม้แต่นิดหนึ่ง เป็นของคริสต์ โดยตรง
 เราเป็นพุทธศาสนิกชน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็น ชักร
 ศาสนูปถัมภกพุทธศาสนาเป็นบรรพบุรุษ การเปลี่ยนวันปีใหม่ตามพระ
 วาชาบัญญัติที่เสนอเข้ามาเป็นยัญหาลดลบคึกคักการรพของชาติไทย ผู้
 พยถอพุทธศาสนาเป็นนบยชยเฉลิมประเทศชาติมาหลายร้อยหลายพัน

ขแล้ว เพราะฉะนั้นการอภิปรายของ ข้าพเจ้าวันนี้ จะ จำเป็น ที่ จะต้อง
 อ้าง มีระบอบ ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อพิสูจน์ ให้ สภา รณทั้ง
 ซาคีเห็นข้อเท็จจริงว่าไม่ควรวิญว้างพระราชบัญญัติประกาศใช้ เช่นกฎ
 หมายประจำชาติไทยเลยเป็นอันขาด ดังนั้นขอท่านได้ โปรดให้ อภัยให้
 ข้าพเจ้าช่วย ในการที่ จะอภิปรายเหตุผลรียบแปลเพื่อพิสูจน์ ให้เห็นวากฎ
 หมายอันเช่นกฎหมายหน้าไฟพระดบักลิปี่ มาแล้ว ผลบุญสัญญาชาติ ญาณชาว
 ไทยผู้นับถือพระพุทธศาสนาอย่างรุนแรง การเปลี่ยนวันยี่ ใหม่รัฐบาส
 ได้อภิปรายถึงความจำเป็นรียบแปลที่ระของเปลี่ยนให้ เป็นยี่ ของศาสนา
 เยชู ซึ่งชนชาวตะวันตกเป็นผู้นับถือว่าเป็นศาสดาเอกของเขา ข้าพ
 เจ้าขอคัดค้านตามเหตุผลต่อไปนี้ ไม่ควรที่จะประกาศเป็นกฎหมายตาม
 แบบอย่างของพระเยซูคริสต์ เป็นอันขาด เพราะขัดกันกับหลักของนัก
 พุทธปรัชญา เทียบท่าตายพุทธศาสนากว่าได้ การที่เปลี่ยนวันยี่ ใหม่
 เป็นวันเยซูคริสต์นี้ กล่าวคือยี่เดียวชชาว เป็นชาววยของใคร นั้นเป็น
 เหตุผล ข้าพเจ้ากล่าวแล้วทั้งหาเหตุผล ขอความกรุณา ไม่มีแปร
 วนเป็นอันอย่างอื่น หรือมนักปราชญ์ใด ๆ จะค้านได้ วรวันที่ ๑ มกราคม
 เป็นของศาสนาเยชู.....

ประธานสภาฯ: ไม่ใช่ ท่านอย่าเอาศาสนามาอภิปราย เช
 เหตุผลอย่างอื่น ทางรัฐบาลไม่ได้อ้างศาสนา เพราะฉะนั้นไม่มีประ
 เด็นที่จะเกิดขึ้น

นายฉ่ำ จรรย์เนตร์ (นครศรีธรรมราช) : รัฐบาลได้อภิปราย
 มาแล้วเมื่อก่อนเป็นเหตุผลไทยข้อ ๆ ซึ่งไม่มีความชาวต่างชาติ หรือจะ
 ให้เห็นผลประโยชน์ประการใดก็จะยังเกิดแก่ชาวไทยเลย ตลอดมา
 กระทั่งผู้ เรืองนามเป็นนักปราชญ์เรียกว่าโมฆะบุรุษ มาแสดงเหตุผล
 ในการร่างพระราชบัญญัติคณะรัฐมนตรี มีประโยชน์ประการใด ก็ฟังไม่เข้า
 ใจเลย ท่านสมาชิกส่วนมากไม่เข้าใจ โดยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าพเจ้า
 เป็นลูกศิษย์ก็ไม่เข้าใจเลยว่าการกระทำกฎหมายเพื่อจะใช้ทั่วพระราชอาณา
 ณาจักรแห่งชาวไทยนั้นขอลูกศิษย์ที่ศึกษา ทั้งบอกอันสูงส่งแสดงเหตุผล
 มาว่ามีประโยชน์ อย่างนั้น ๆ จึงต้องเปลี่ยน แม้ว่าจะบอกว่ามีประโยชน์
 อย่างนั้น ก็จริงอยู่ แต่ว่าประโยชน์นั้น ยิ่งกว่าประโยชน์อยู่ เขาจะ
 ประกาศใช้กฎหมายนั้นไม่ เพราะเหตุอันแก่ราษฎร การประกาศ
 ใช้กฎหมายอย่าได้กระทบกระเทือนแก่ราษฎร เช่นวินัยของพระพุทธเจ้า
 นั้นไม่มีกระทบกระเทือนเลย นักท่านของเดิมนั้น ถ้ากฎหมายที่ระ
 ภาษากษัตริย์แทนราษฎรก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้มีประโยชน์ แก่ชาติ
 และราษฎรทุก ๆ กรณี แม้จะมีข้อสงสัยอยู่สิ้นสมหนึ่ จะประกาศ
 ใช้ไปไม่ได้ ไม่ใช่ผู้นำของชาติที่สมบูรณ์ เป็นผู้นำกำมะละ จะ
 ประกาศใช้ไม่ได้ เพราะเป็นภัยแก่ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมาย
 คณะรัฐมนตรีจะประกาศใช้ก็ราษฎรนั้นก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย เปลี่ยน
 สัญชาติญาณอย่างพิลึกพิลั่นเกิน ชาวไทยของเราส่วนมากจะแต่
 อูเบกขา แต่ไม่มีมุกตัก ในนามของข้าพเจ้าก็เป็นผู้ แทนของราษฎรทั้ง

ประเทศ และข้าพเจ้าต้องทำหน้าที่แทนเขา กุญแจของรัฐบาล
 ประกาศใช้นั้น บุคคลซึ่งเรียกว่าโฆณะบุรุษเรื่องนามโค่นลงโดยที่ระ
 ชาลลาภี: ชาวไทยไม่คัดค้านเพราะอะไร ท่านตั้งไม่ถึงซึ่งมหิศร โฆ
 นามที่ข้าพเจ้าเป็นผู้แทน ก็จำเป็นต้องขึงที่ระต้องคัดค้านแทน ท่านผู้
 ออเบตซา เพื่อประโยชน์อะไร เพื่อประโยชน์ ที่จะให้ ได้มีกฤษฎีกา
 และที่ข้าพเจ้าค้านนี้ ข้าพเจ้ารักคณะรัฐบาล คือ ข้าพเจ้ารักคณะ
 ระวัติวิธีวิธีอย่างท่านทั้งหลายรักกันยังไม่ได้ ไทยเกิดขาด เพราะ
 เหตุว่าถูกหมายจะขียนประกาศไปแล้ว ไม่ได้ผลอะไรเลย นอกจากเรา
 แยกอย่างอดพระเยซูมาเท่านั้นเอง นอกจากนั้นยังมีเหตุผลอื่น ๆ อีก
 ขอประทานได้ค้นดูภาค เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ ขอให้ข้าพเจ้าได้ปรึกษา
 ให้เต็มที่ จะเป็นพระคุณแก่ชาติเป็นอย่างยิ่ง ตามจริงตามหลัก
 ธรรมคำมีอยู่ว่า ทั้งแต่ในสมัยโบราณกาลไทยเรา ก็วัน ๆ หนึ่งเกิด
 อาช เพราะคนนางตั้งคนทวยเกิดคนชายและคนชายเป็นลำดับ ไทย
 ผลิตอาชรมหิงศาเกิดคนชายเป็นต้นของประเทศไทย โดยลำดับขึ้นฟ้า
 อาชาศของประเทศไทย หรือ ภายหลังจากได้ เปลี่ยนวันขึ้นต้นปี ใหม่ วันที่ ๑
 เมษายน หรือพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ เปลี่ยนเมื่อวันที่ ๑ เมษายน
 ยน การที่ใช้วันที่ ๑ มกราคมนั้น หรือจะอ้างว่าต่างประเทศทางตะวันตก
 อดเขาที่ใช้กันทั่วไป เหล่านี้ล้วนแต่ที่รัฐบาลแสดงเหตุผลว่าควร
 จะมีร่างนี้ได้ เพราะนานประเทศ เช่นจีนก็ใช้ ญี่ปุ่นก็ใช้ ไทยจะ
 อยู่ทำไม ไทยจะต้องเป็นชาติที่เรื่องนามที่สุก ซึ่งไม่จำเป็นถ้าไม่มีเหตุ

พิทักษ์ จะไปเปลี่ยนประเด็นนิยมนซึ่งเป็นกฎหมายที่จะต้องตราออกไป
 ระดมสภาฯ แห่งชาติ ประเด็นแห่งชาตินั้นต้องมีเหตุผลจึงจะอยู่กับชาติ
 ได้ ถ้าไม่มีเหตุผล มันก็ถูกขับไล่ไปเอง ชาวไทยทั้งปวงพุทธ
 ศาสนา รู้จักถือหลักเหตุผลประจำเป็น หลัก วิจารณ์ มาจน เป็นไทย
 ระดมราช บัญชี ย่า ตา ทวด ของเราได้วิจารณ์ คัดแล้วด้วยประการทั้ง
 อวง การกระทำอย่างนี้ ท่านรัฐมนตรีมองลงมตลงเหตุผล ข้าพเจ้า
 ใครจะถามว่า เรื่องเดิมใครยื่นที่เสนอ นายกรัฐมนตรี ที่จริงถามมูล
 เดิมเสียก่อน อุบัติเหตุที่เราจะต้องควากฎหมายเพราะใคร มีวัตถุประสงค์
 ส่งคืออะไร หรือท่านจะเปลี่ยนว่า นั่นมันอำนาจ ฉะนั้นทำอย่างนั้นอย่าง
 นั้นทำได้ ข้าพเจ้าจะสนับสนุนเมื่อพร้อมด้วยเหตุผล แต่เมื่อมอง
 ไปรอบบ้านแล้ว ท่านรัฐมนตรีที่เคารพ ไม่มีเหตุผลที่สมควรจะประกาศ
 ใช้เป็นประโยชน์ของชาติเลยก็ว่าได้ แม้ถึงจะมีบางอย่างที่ท่านกล่าว
 บ้าง เช่นสถิติของเราเมื่อเสนอไปต่างประเทศ ต่างประเทศคงเหลือเกิน
 ที่ท่านพูดเช่นนั้นหากว่านี่ไม่จะเป็นเหตุผลที่จะให้เขาคิดหาวิชาภาษา
 ไทยให้ คืบยังขึ้น ท่านนึกว่าท่านเอาทางไปให้เขา แต่ความจริงท่าน
 เอาเนื้อไปให้เขา ท่านจะอ้างหลักว่าเขาเป็นประเทศมหาอำนาจ เรา
 จำเป็นจะต้องคล้อยตามเขา ถ้าเราไปคล้อยตามเขาแล้ว จะเป็นภัย
 ชาติ.....

ประธานสภาฯ: ขอให้ช่วยรักโทษ ขออนุญาตเรื่องแล้ว

นายฉ่ำ จรรย์นศร์ (นครศรีธรรมราช): เมื่อแสดงเหตุผล

ในการที่ท่านขอขมาเสด็จที่ส่งไปต่างประเทศ เพราะที่ซึ่งมีคนคิดจะจับ
 หนี แล้วจึงเขียนระต๋องขานรับเอาไปประทุงกึ่งคอกขัวที่บานรับสิ่งต่าง
 ที่มากล้น เมื่อขานหนักเข้าคอกขัวนั้นก็ระลึบ แต่ก็ไม่มีเป็นระต๋อง
 ค่อยไปได้ อันนั้นผิด ท่านน่าจะให้เขาศึกษาภาษาไทยยิ่งขึ้น ก็กลัวว่า
 ท่านจะกระทำดังนี้ ท่านผู้เป็นปราชญ์แก่งเลิงเหล่งให้ชาวให้แจ้งซึ่ง
 แสวงอันดีเสด็จให้ทั่วประเทศวาก็อย่างนั้น ๆ ออกมา ข้าพเจ้าหรือมี
 ระต๋องขัวนั้น แต่ท่านแสวงมาทางเล่นกลก็ขี้สกลาน ทำให้ท่าน
 ชอยใจ หากันถึงว่าข้าพเจ้าคนหนึ่งเป็นลูกศิษย์วัด เป็นผู้แทนคนไทย
 ทั้งประเทศอยู่เหมือนถนัดการที่เราจะทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศ
 นั้น เราจะทำทุกหมายจะขยับออกไป ท่านทั้งหลายข้าพเจ้าขอเรียน
 ทรง ๆ ขอขมาขัวที่ขี้สกลาน เกี่ยวท่านประธานจะไม่ให้อธิบาย การ
 ที่ระเปลี่ยนวันที่ ๑ เมษายน เพราะ มีลทธิ พวามนต์ ปนอยู่ เราต้อง
 เอาเนื้อแท้ของพระพุทธเจ้าออกมาใช้ ความจริงพระพุทธเจ้าได้ศึกษา
 ลัทธิของพวามนต์จนเขย จนใกล้ค้นพบศณาจารย์ใหญ่ ศณาจารย์
 สำคัญนี้ได้แก่อุททกคาบสกับชาฟ้าคาบสหัวหน้าของพวามนต์ทั้งหลาย
 เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าก็ยกพวามนต์ กล่าวโดยสรุปเพราะเกิดที่ระเปลี่ยน
 วันที่ ๑ เมษายนเป็นวันที่ ๑ มกราคมนั้น เขาบอกว่าเขาเป็นลูกของ
 พวามนต์ ทั้งเลย และระเขาแต่กัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะชี้แจงให้
 เห็นว่า กันนั้น มีอย่างไร พระพุทธเจ้าได้ไปศึกษา ความรู้ ของ พวก
 พวามนต์เหล่านั้นมาเป็นเวลานาน ขบขิมูรต์ แล้วมา คำนึงกว่าศาสนา

ภิกษุทั้งหลายแห่งชาติใด ไชวคยารีย์หลักการ ฉะนิยมโต และ
พร้อมกันช่วยวิงวอนขอให้คณะรัฐสภาไชวคยารีย์ได้เลือก

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: ชื่อความที่ทางผู้แทนจังหวัด
นครศรีธรรมราชแจ้งมานั้น สาระสำคัญอยู่ในเรื่องศาสนา ซึ่งข้าพเจ้า
ยังไม่ได้ ส.แจ้งมาก่อน ข้าพเจ้ามีความยินดีมาก ที่ท่านผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กล่าวชี้แจง และข้าพเจ้ายินดีที่จะชี้แจง ใน
เมื่อท่านบอกว่าท่านเป็นเทวดา ข้าพเจ้ามีหน้าที่ต้องชี้แจงมาตามให้
ท่านฟัง

ข้อแรกซึ่งข้าพเจ้าอยากจะขอชี้แจง คือบุคคลสองคนที่ท่านอ้าง
ชื่อว่า ออกทกกายสและอาฬารกายส ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าทั้งสองคน
ไม่ใช่พราหมณ์ เป็นคายน ชื่อเดิมออกชื่อว่าเข็นคายน แต่ท่านพูดว่า
เป็นพราหมณ์ ท่านเขาไปปนกันเสีย มันแสดงว่าท่านอยู่กันชั้ยเกินไป

ชื่อความออกหนังสือซึ่งท่านบอกว่า วันที่ ๑ มกราคมเช่น ศาสนา
คริสต์ ชื่นชมดีมาก ท่านพูดขยี้เล็กน้อยว่า ท่านเกิดก่อนพระเยซู
ราว ๘๐๐ ปี ซึ่งไม่ถูกต้อง ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับ เรื่องวันที่ ๑ มกราคม
ได้ใช้มาแล้ว ๖๐ กว่าปีก่อนพระเยซูเกิด ข้าพเจ้าขอชี้แจงที่ท่าน
กล่าวอ้างพุทธศาสนา พระบรมเกตุต่าง ทรงเขียนไว้ ในปี ๒๕๐๑ คือ
๘๒ ปีมาจนถึงวันนี้ แต่ก่อนคนโบราณนับเอาซึ่งนมเป็นต้นก่อน
เขานับเทอมเขานับเป็นต้นนับ ภายหลังมีผู้เปลี่ยนทั้งธรรมเนียมเดิมใหม่ คือ
หมายความว่ามาใช้เดือน ๕ เป็นต้น ความต่อไปว่าส่วนนี้ ชั้ยกับ

วินัยพุทธคานายังคงอยู่เหมือนอย่างเดิม คือ หมายความว่าเก็บเอา
 ยงเขียนใหม่ ของพุทธศาสนายิ่ง มีด้วยชกฤตเวลาทวงถามอุบาย
 ท่านอยู่วัดแล้วคงจะเข้าใจ คือ ขุนนิต ยืนสวดมนต์ เหม็น ก็สมท วสุ-
 สานาน เวลาพระเรียกอุทุมแล้วจะร้องเอาเหมือนคน ขนคน คือ อุทุม
 เป็นคนยี่ ใช้มาตั้งแต่พุทธกาลถือว่าอุทุมทวนเป็นคนยี่ อุทุมอันเป็น
 กลางยี่ อุทุมเป็นขลุ่ยยี่ พระจอมเกล้าฯ ท่านเขียนว่าคงนี้ ต้องถือ
 คำว่าทิวามานทรงหมก มาจนทุกวันนี้ ไทรข้างพระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยุ่ลงไป มีคำของพระจอมเกล้าฯ ทรงเขียนไว้ว่า "อธิบายท่าน ขอ
 รงอ่านให้เข้าใจ ถ้าอยากรู้ให้ละเอียด จะขอเรียนคำนำดวงกระบอกให้
 คนนิกยราชัญชาวักไม่เข้าใจอะไร ไม่รู้แล้วอย่ามาซักเถาะไป" นี้
 เป็นคำของพระจอมเกล้าฯ ท่านเขียนไว้เมื่อ ๑๗๒ ปีมาแล้ว ข้าพเจ้ามี
 ความยินดีที่มีโอกาสยกขึ้นมาอ่านในวันนี้

รวมความว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนานี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าสภาน
 คงจะเห็นพ้องต้องกันว่าไม่ซัดกับศาสนา และข้าพเจ้าขออย่าว่า ไม่ใช่
 เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ แต่ตรงกันข้าม หลักพุทธศาสนาก็
 เหม็นคน อุทุมทวนเป็นคนยี่ ไม่ใช่อุทุมทวน คำที่พระสวดคงว่าเหม็นคน
 คิมท วสุสานาน ต้องฉ้อเอาเหม็นคนเป็นคนยี่ เพราะฉะนั้นถ้าทำ
 ในทางศาสนา ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้าแก้ท่านตกทุกข้อ และข้าพเจ้า
 เชื่อว่ารัฐบาลทรงคณะมีความยินดีที่จะฟังข้อสังเกตของท่านสมาชิก
 ส่วนใดเสียอย่างที่ท่านผู้แทน วัยบูรจังหวัดพระนคร ศรีอยุธยาได้กล่าว

เวลานั้น ถ้าหากว่าไต้หวันมีข้อขัดแย้งให้เห็นอีก รัฐบาลนี้ก็พร้อมที่จะ
พิจารณา และขอความช่วยเหลือนั้นเป็นข้อความที่มีประโยชน์ อย่าง
ไรก็ตาม เท่าที่รัฐบาลไต้หวันมองเห็นอยู่ในเวลานี้ ยังคงยืนยันอยู่ว่าพระราช
บัญญัติคุ้มครองระลอกใช้ เป็นกฎหมาย

๑๗.๑๕ น.

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ (แม่ฮ่องสอน) : เหตุผลที่ท่าน
รัฐมนตรีอ้างมาที่จะเปิดย่นพระราชบัญญัติขั้วประทีปขึ้น เป็น จาก วันที่ ๑
เมษายนเป็นวันที่ ๑ มกราคม คือท่านอ้างว่าในชั้นเดิมได้มีประกาศใน
หนังสือชาวต่างประเทศว่า ไต้หวันมีชนชาติหนึ่งอาศัยอยู่ทางใต้ประเทศ
จีน ไต้หวันโดยระหว่างเดือนธันวาคมและเดือนมกราคมเป็นปีใหม่อัน
นั้นอันหนึ่งที่ท่านรัฐมนตรีถือว่าเป็นเหตุผลสำคัญซึ่งได้กล่าวมา ๓ ครั้ง
ข้าพเจ้าถือว่ากรณีที่เขาประกาศว่าชนชาติหนึ่งนั้น เราจะถือเอาเป็นชน
ชาติไทยนั้น การที่จะเอาประเพณีเดิมของชาวไทยมาใช้ นั้น ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุว่า เราไม่มีอะไรยืนยันว่านั่นเป็นชาติไทยเรา
และถือเอาอีกประการหนึ่ง ก็คือ ว่าเหตุผลในด้านเสียหาย คือการ
ที่เราถือเอาเดือนเมษายนเป็นเดือนขึ้นปีใหม่ นั้น จะมีอย่างไรบ้าง ท่าน
รัฐมนตรีไม่ได้กล่าวเหตุผลไว้เลย ทั้งนี้ถ้าเราเปลี่ยนถ้าหากว่าเรา
จะเปลี่ยนให้ก็ไม่ได้ คือเราไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่ากรณีที่เขาเดือน

เมษายนเป็นเดือนขึ้นปีใหม่ ถ้าหากว่าเราไม่มีโอกาสที่จะดูว่าถึง
 ความเสียหายได้หรือไม่แล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่น่าจะเปลี่ยนแปลง
 ธรรมนูญบาลเนอซังพระราชบัญญัติอันขึ้นมาได้โดยที่รัฐบาลมีความมุ่ง
 หมายถึง เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้ว ก็พยายามระงับวิบัติ
 เหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในทางจิตใจของประชาชนและทั่วๆ ไป เราจะ
 เห็นได้ว่าการปฏิวัติเมื่อแรกๆ มา เช่นเครื่องแบบทหาร พอเปลี่ยนแปลง
 การปกครองแล้วก็เปลี่ยนไปเป็นเรื่องแรก และถัดมาก็มีการมุ่งฆ่ามั่ว ปฏิ
 วิบัติเป็นทางตรงยาวผูกเน็คไท และถัดมาก็มีพระราชบัญญัติประ
 เทศสยามเปลี่ยนเป็นไทย และนอกจากนั้นก็มีการข่มขู่หลายระยัย
 ซึ่งออกมา นักเขียนท่านของเราจะปฏิวัติสิ่งซึ่งแล้วๆ มา คือเรื่องสิ่ง
 เก่าๆ เสีย ซึ่งความจริงข้าพเจ้าก็เห็นเป็นการสมควร ซึ่งบางอย่าง
 ถึงแม้จะเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีในประเทศ แต่ก็ไม่สำคัญ
 เท่ากับชนชั้นใหม่ นอกจากที่ข้าพเจ้าอ้างมา ๑-๓ ชั้นนี้ ข้าพเจ้า
 ก็มีความเห็นว่าการปฏิวัติซึ่งเกี่ยวข้องกับประเพณีซึ่งนิยมชมชอบกัน
 หมู่ประชาชนชาวไทยเช่นนี้ อาจจะเป็นการกระทบกระเทือนจิตใจ
 ใจหลายท่านหลายทาง และความยุ่งยากจะเกิดขึ้นอย่างที่ท่านผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันประการหนึ่ง และท่านรัฐมนตรี
 ถียงไม่ได้แก้แกว่าจะแก้ปัญหานี้ได้

ส่วนในข้อที่ท่านอ้างว่า การติดต่อกับต่างประเทศ เราได้รับ
 ความลำบากอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าเราต้องเขียนภาษาไทย แล้วก็ต้อง

วงล้อมข้อนี้ส่วนนั้นเช่นเท่านั้น เจนเขียนภาษาไทยแล้วก็ต้องเขียน
 ภาษาอื่นอีก ซึ่งไม่น่าจะยุ่งยากอะไร เช่นในทางประวัติศาสตร์เท่าที่
 เราเวียนกันมาแล้ว เราเรียน ประวัติศาสตร์หลายอย่าง เรา ก็เรียน
 ศักดิ์ราชหลายอย่าง เช่น พุทธศักราชและคริสต์ศักราช ในเราเวียนกัน
 ได้ เพราะเหตุที่เราจะได้เปรียบเทียบกับกัน คนเราฉลาดเอาเหตุผล ๆ
 น้อย ๆ เหล่านี้มาเปลี่ยนแปลงแก้ไขประเพณีเช่นนี้ ชาวเราเห็นว่าไม่
 ชอบ และสวามิภักดิ์ไม่น่าจะรับหลักการไว้ พิการณา

พ.อ. ประยูร ภมรมนตรี รัฐมนตรี: เมื่อมีท่านสมาชิกผู้หนึ่ง
 ได้กล่าวถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือการปฏิวัติ ก็อยาก
 จะพูดสัก ๑-๒ คำว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ บ้านเมือง
 เจริญ และให้ สามารถติดต่อกับประเทศทั่วโลกได้ เพราะฉะนั้นการ
 เปลี่ยนแปลงในสิ่งใดที่เรานำมาซึ่งความเจริญ และสิ่งใดนำมาซึ่งความ
 สดุดอกและก้าวหน้าแล้ว คณะเปลี่ยนแปลงก็มุ่งหวังทำด้วยความ
 บริสุทธิ์ใจเพื่อความเจริญทั้งสิ้น

ในเรื่องการเปลี่ยนวาระสมัยใหม่ นั้น บางทีเราอยู่ภายในประเทศ ชาว
 จะไม่รู้ ถึงความไม่สะดวกแก่ไหน แต่ในฐานะที่ข้าพเจ้าได้ เคยไป ต่าง
 ประเทศมาหลายครั้งและนานไป เป็นตงสุดติดต่อกับต่างประเทศ รู้สึก
 ว่าเป็นการที่ไม่สะดวกและได้รบความเดือดร้อนต่าง ๆ รู้สึกว่าเมือง
 ไทยประเทศเดียวใน ๕๖ ประเทศในโลกนี้ ซึ่งเขามีวาระสมัยใหม่ในเกือบ
 มติความ ไม่ว่าจะเขามีการงานต่าง ๆ นานาถึงที่ท่านรัฐมนตรีได้กล่าว

แล้วว่าในเรื่องสถิติรายงานต่าง ๆ หรือคำปราศรัย เราจะต้องมาแปลงเป็นช
 ไทยซึ่งฝรั่งทำความเข้าใจไม่ได้ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนรูปสถิติก็เพื่
 ความสะดวกในการบริหารการงานเพื่อความก้าวหน้า แต่ก่อนมาเรา
 ใช้เงินตราคือ คัสมาเปลี่ยนเป็นไซแอเมย์จบบันนี่ เป็นอันว่าเราเคยเปลี่ยน
 มาแล้ว ไม่ใช่ไม่เคยเปลี่ยน และอย่างที่ท่านรัฐมนตรีได้กล่าวแล้วว่า
 เราเปลี่ยนไปไม่ใช่ที่เราเปลี่ยนจากของใหม่เป็นของเก่า แต่ในส่วน
 ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศจะเรียกว่าเมืองไทยนั้นจำเป็นจะต้องติดต่อกับ
 โลกภายนอก และยังมีชาติไทยชาติเดียวซึ่งยังไม่ได้เปลี่ยน ประ
 เทศจีนเป็นมหาประเทศก็ได้เปลี่ยนในระยะ ๑๐ ปีเศษนี้เอง และประเทศ
 รัสเซียก็ได้เปลี่ยนไปแล้ว เพราะฉะนั้นเราอยู่ในโลกนี้ประเทศเดียวไม่
 ได้ เราจำเป็นจะต้องติดต่อกับโลกอื่น ๆ เขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทาง
 ทหารบกทหารหนังสือหนังสือเราจะต้องติดต่อกับเขาทุกสิ่งทุกอย่าง เรา
 ต้องอาศัยประเทศยุโรปเป็นต้น เพราะฉะนั้นรายงานต่าง ๆ ประจำปีและ
 สถิติต่าง ๆ ตลอดจนข้อกฎหมายข้อสัญญาอะไรทั้งสิ้น เราจะต้องแปลง
 เป็นของเขา แล้วเขาจะต้องแปลงเป็นของเขา วันแต่ไม่สะดวกด้วย
 นานาประการ และนอกจากนั้นในข้ออื่น ๆ ซึ่งว่าเกิดความไม่สะดวกต่างๆ
 ในทางการเกษตรอาหาร ในเรื่องการออกกฎหมายต่างๆ และในเรื่อง
 เกี่ยวกับสิ่งที่ยังประมาณเหล่านี้เป็นต้น ก็ย่อมมีข้อลำบากในครั้งแรก
 เพราะขนบนี้เคยมี ต่อไปก็จะเข้ารูป เพราะฉะนั้นในการที่มท่านผู้แทน
 ผู้หนึ่งได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้วก็จะเปลี่ยนทุกสิ่ง

ก็จะเปลี่ยนเป็นข้าเถาสู่บรรดาข้าศึก และอ้างว่านั่นเป็นทรัพย์สิน
 เพื่อซึ่งพวกเรานั้นได้ใช้มาแล้ว และในพฤติการณ์อย่างข้างข้าพ
 เจริญ สดวกย่างคนพอมอำนาจเช่นไซ้ หนีมาหาฉันทน แต่ฉันทนหนึ่ง
 เห็นว่าเห็นค่าเหยียงวอดสัก ครั้นต่อมาอีกคนหนึ่ง เห็นเห็นออกเรือคืน
 แล่น แล้วต่อมาอีกคนอีกคนหนึ่งออกเขาเห็นเห็นก็ไ้ เพราะฉะนั้นในเรื่อง
 ข้าราชการเพื่อเราซึ่งไม่ควรเอามากแล้วในตน เพราะเหตุว่ายังไม่เห็น
 เหตุผลที่สมควร ก็ว่าเราอยู่ในที่นี้เราจะมุ่งหมายอย่างไร คำว่า
 เจริญที่นิยมใช้ ในนานาประเทศที่เจริญแล้ว ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าประ
 เทศที่เจริญแล้วจะรามาพังกันซึ่งอาศัยสนับสนุนภาพนั้นเป็นเรื่อง ความ
 เจริญแล้วด้วยกันด้วยกัน ข้าพเจ้าก็สงสัย แต่ว่าเราจะต้องรู้ประเทศ
 ที่เจริญในทางวัฒนธรรมแล้ว ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะกล่าวว่ ประ
 เทศไทยเราเจริญในทางวัฒนธรรมยิ่งกว่ายุโรปเสียอีก ประเทศไทย
 ในระบอบราชวชิรมานี้ก็ไม่เคยเขี่ยเขี่ยไฟ เพลนบ้านใดก็เขี่ยไฟ ได้วิธี
 ความเกิดศรีษน เราไม่ได้รับกอนรับแก่ประเทศเพื่อนบ้านโลกก็เคย
 แต่ประเทศที่เจริญนั้นเราเห็นว่ารามาพังกันโดยอาศัยอิสรไอนั้น ข้าพเจ้า
 เห็นใจว่าทนายผู้ มีเกียรติทั้งหลายทนายซึ่งแล้ว เหตุผลข้อประการหนึ่ง
 เราประสงค์ให้ประเทศไทยเราไ้ มีความสะดวกในการติดต่อกับต่างประเทศ
 นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าความสะดวกนั้น เราควรจะมุ่งหมายถึง
 ความสะดวกในประเทศมากกว่า ถึงแม้ว่าเราเปลี่ยนไปเป็นอันใหม่ เรา
 จะเห็นว่าความสะดวกนั้นอาจจะสะดวกไ้ ในการติดต่อกับต่างประเทศ

ชุบคน ท่านรัฐมอวิไคอ้างถึงพระจอมเกล้าฯ ข้าพเจ้าสงสัยว่าพระ
 จอมเกล้าฯ นั้นเป็นพระมหากษัตริย์ ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ก็
 เพราะเหตุใดเมื่อพระองค์ท่านเป็นกษัตริย์ ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
 เช่นนั้น ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงใหม่เป็นจวักพระเพ็ดของไทยนั้น
 ท่านทำไมไม่ทำเสีย ถ้าไม่ท่านจึงยื่นทักตักง้อไว้เช่นนั้น การที่พระ
 องค์ท่านไม่กล้าเปลี่ยนแปลงนั้นคงระไค่ สยดวอน แลระลึกถึงความเจริญและ
 ความสะดวก ของประชาชนโดยที่ไม่ทำไปตามอัคติโนมิตี ในการที่
 ทรงยื่นทักตัก ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการยื่นทักในทางประวัติศาสตร์มอง
 กว่าในทางจะเปลี่ยนแปลง ถึงแม้ว่า พระองค์ท่านจะเปลี่ยนไค่แล้ว
 ในฐานะที่พระองค์ ทรงสมบูรณาญาสิทธิ ก็น่าจะทำได้ ในทันที ในระ
 บอบการที่จะเปลี่ยนแปลงใหม่ ชดียงยากข้อมะมีนานาประการ โดย
 ฉะเพาะในเรื่องอายุ ข้าพเจ้าไค่ตรวจดูพระวราชัญญ์คนโดยตลอด
 แล้ว ไม่เห็นมีเรื่องกำหนดอายุของบุคคล ชดียงยากจะยังเกิดถึง
 บุคคลชั้นหลัง คือ บุคคลที่เกิดตั้งแต่ วันที่ ๑ เดือนมกราคม พ.ศ.
 ๒๔๘๔ ไปแล้ววันนี้ชดียงยากก็คงจะไม่มี แต่ว่าบุคคลที่เกิดใน
 เดือนมกราคม กุมภาพันธ์ แล้ว จะถือว่าเขาเกิดในเดือนใดนั้น
 เช่น นาย ก. เกิดวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น ๒๔๗๖
 ไท้นั้น ชายจะเพิ่มขึ้น หรือว่าชายจะลดลง ชดียงจะทำความชดียง
 ยากในเรื่องบุคคลต่าง ๆ เราได้สำรวจสำมะโนครัวแล้ว การเพิ่มหรือ
 ยวกลงเหล่านี้ก็จะเห็นชดียงยากอันชดียงยากมาก เช่นนาย ก. เกิดวันที่ ๑

มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ถ้าแม่เขานี้ พ.ศ. ๒๔๗๖ เยนยเริ่มแรก
 รายก็จะตกลงหนึ่ง และถ้าแม่จะนย พ.ศ. ๒๔๗๖ อย่างที่ประทิน
 อย่างเก่า อายุก็จะเยนย ๘ คงที่เยนย ในยคน และถ้าจะนยอย่าง
 ใหม่ก็จะเยนย ๗ ซอยยงยากที่จะเยนยคงที่ไคเยนยมา ทงนวรวิถาร
 แต่ไชวิธูยาลจะทำอย่างไ ร รัฐบาลไม่ไค ซเญง

ในส่วนช่ญทการศีกษานนถึเยนช่ญหาทำนาคันงมาก ประเทศ
 เวาไค ถอวณถึ ๑ เมษายนเยนยใหม่ พร้อมค่ว มพิธ สงกรวนถึ นน
 ซ้าพเจ้าค้ควาซบค่วยภูมิประเทศและท้งถึนของเราเยนยอนันมาก แล้ว
 ในเดือนเมษายนถึเยนยถึรอนซงคนทงหลายย้อมระต้งพถึน และ
 โดยละเพาะในทางการศีกษา เวาจะไค มีการหยุดภาคเเรียนปลละช่เริ่ม
 แต่ปลลายเอนม้นาคมจนถึวณถึ ๑๗ พฤษภาคม ในระยเวลาเหล่านี้
 เยนยถึทรอน เวาไค ถอเยนยการพถึนและถอเยนยการทจะเริมยใหม่
 ในภาคเเรียนค่อไป แต่ถึนถึว่าไค มีการเปลยนไปเเซนนแล้ว ซ้าพเจ้า
 เเซนยว่าการศีกษานน กระทรวงธรรมการทงจะไม่เปลยนปลละภาคเเรียน
 ไทสือคคองคองถึนถึประทินน และการศีกษาก็ย้อมจะย้งยาก
 และในทางทะเียนถึย้อมจะเยนยการย้งยากมาก และช่การเเรียนชอง
 นนเเรียน ถึย้อม จะควาย ถึยวถึน เยนย ๒๔๘๔-๒๔๘๕ อ:ไร เเซนน
 และในยภาคเเรียนจะต้งค้งถึน ในเดือนพฤษภาคม และ สิ้นสูกใน เดือน
 มิถุนายน ถ้าไม่ค้งถึนถึนองนในการทวิธูยาลจะหยุดคเดือนมกราคม

นาน ๆ และใช้หยกเอาเดือนเมษายน แต่เพียงน้อย ๆ ก็ยอมไม่ชงช
 กล้วยเทศผล เพราะในเดือนมกราคมเป็นฤดูที่อากาศหนาว ถ้าหยก
 นานการศึกษาก็ยอมจะไม่เพียงพอ และโดยละเอียดเพราะปัญหา
 เรื่องการศึกษาของเด็กนั้นก็จะคงที่ติดต่อกัน ถ้าแม้ว่าจะทรงธรรม-
 การและสถานศึกษาอื่น ๆ จะเปลี่ยนใหม่แล้ว ถ้าสมมติว่าจะเริ่ม
 แต่ปี ๒๕๔๓ หนึ่งปีขึ้นไป ก็ยอมจะทำให้การศึกษาแก่นขนบการ
 ศึกษาเพียง ๕ เดือน แต่อย่างไรก็ตามก็เข้าใจมีความเห็นยืนยันว่าเรา
 จะเปลี่ยนโรงเรียนของถาวรศึกษาและบิชองถาวรศึกษานี้ให้เป็นที่
 ไปตาม
 ๖ ประเด็นนี้ไม่ชอบด้วยเหตุผล

ในเรื่องหยกหน้าวันก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลไทยมีนโยบายให้
 ข้าราชการได้หยุดพักผ่อนในเดือนเมษายน ในเดือนนั้นเราได้มีความ
 รู้สึกดีมาแล้วว่าเป็นปีใหม่ ถึงแม้ว่าเราจะมาใช้พระราชบัญญัติระเบียบ
 ใหม่ใหม่แล้วก็ตามก็ยอมจะทำให้การหยุดพักผ่อนของเราจะเลื่อนมาในเดือนมกร-
 ภาคมก็ได้ และถ้าจะเลื่อนมาในเดือนเมษายนแล้ว ก็จะทำให้เกิดความ
 ยุ่งยากเป็นอันมาก และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติระเบียบนั้น
 ข้าพเจ้ารู้สึกชองใจเป็นอันมากกว่า รัฐบาลไทยติดต่อกับหน่วยราชการ
 มาแล้วเป็นอย่างดี และเมื่อมาเสนอพระราชบัญญัติเข้ามาเช่นนั้น
 ก็รู้สึกว่าเป็นการผูกมัดมากเกินไป และโดยละเอียดวิธีการของ
 พระมหาดลระเบียบที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ให้รัฐบาลของเสนองบประมาณ

ต่อสภาฯ ในวันนี้ แต่ทว่าอย่างไรก็ดี รัฐบาลนั้นข้าพเจ้าก็คิดว่าไม่ได้
 พร้อมที่จะเสนอสพระราชบัญญัติงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๘๓-๒๔๘๔ ใน
 วันนี้อย่างแน่ ๆ ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมีความเชื่อมั่นเกินไป
 หรือกล่าวจะดำเนินการเป็นการผูกมัดสภาฯ เกินไปว่าอย่างไร สภาฯ
 จะติงอนุมติพระราชบัญญัตินี้ ถึงแม้ว่าสภาฯ นี้ไม่อนุมัติพระราช
 บัญญัติก็ประจักษ์อยู่แล้ว การที่รัฐบาลไม่ได้เสนองบประมาณในวันนี้ก็
 ย่อมเป็นการผิดต่อกฎหมายที่ไว้รับความเห็นชอบจากสภาฯ ไปแล้ว
 ในเรื่องภาษีอากรก็เช่นเดียวกัน ภาษีอากรนั้นเรากำหนดวันขึ้นใหม่ก็
 เนื่องมาจากการทำมาหากินของประเทศไทยเราเหมาะสมเช่นนั้น การที่
 เรานำมันออกมาเช่นนั้นก็เนื่องมาจากภูมิประเทศดังได้เวียนมาแล้ว เมื่อ
 ภูมิประเทศและคนพวอากาศยังคงเช่นนั้นแล้ว การที่เราเริ่มภาษีอากร
 โดดยปกติในวันที่ ๑ เดือนเมษายนนั้น ก็ชอบด้วยเหตุผลเป็นอันมาก ถ้า
 เราจะมาเปลี่ยนภาษีอากรเริ่มในวันที่ ๑ มกราคมนั้น ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้
 ความไม่สะดวกก็จะเกิดขึ้นเป็นอันมาก ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วยในการที่
 รัฐบาลเสนอกฎหมายฉบับนั้นขึ้นมาแล้วก็มีขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้ขี้
 ใดเปรียบแล้วนั้น เราจะต้องแก้ไขกันอีกหลายสิ่งหลายอย่าง ซึ่งจะทำ
 ให้การพิจารณาในชั้นต่อไปยิ่งยากเป็นอันมาก ข้าพเจ้าจึงมีความ
 เห็นอันหนักแน่นว่า สภาฯ นี้ยังไม่ควรรับหลักการแห่งร่างพระราช
 บัญญัตินี้ไว้ พิจารณา

๑๗.๒๘ น.

นายสุวิช พันธ์เศรษฐ (เชียงใหม่): ตามที่รัฐบาลได้
เสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวแก่การแก้ไขวันประเพณีใหม่ และได้
มีสมาชิกฝ่ายค้านได้คัดค้านมีข้อความอยู่หลายอย่างต่าง ๆ กัน ก่อนที่
ข้าพเจ้าจะได้พูดถึงว่าควรรับหลักการหรือไม่แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้
ข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอแก้ ในข้อคำของสมาชิกฝ่ายค้าน

พูดถึงในเรื่องแก้ไขจารีตประเพณี ที่บอกว่าร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้จะขัดต่อจารีตประเพณีของไทยเราได้ใช้กันมานานแล้ว นั้น
ข้าพเจ้าอยากจะเรียนให้ทราบว่า ถ้าการใด ๆ ก็ตาม จำต้องอาศัยกาล
คือเวลาในสมัยหนึ่งเวลาหนึ่ง จารีตประเพณีนั้นเป็นที่ยอมรับกัน
การที่เหมาะสมแล้ว ที่คนมหาชนจะพึงปฏิบัติได้ รวมความที่ว่า เมื่อกาล
ล่วงมา จารีตประเพณีนั้นก็อาจจะมีขัดบกพร่องได้บ้าง ด้วยเหตุประการ
ฉะนั้น ไม่ว่าจะชาติใด ๆ ในโลกก็ได้ ถึงกันว่า จารีตประเพณีนั้นเราได้
พิจารณากันแก้ไขให้เหมาะสมกับกาลสมัยได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ใน
เรื่องแก้ไขจารีตประเพณีเราจึงถือว่าจารีตประเพณีที่แก้ไขนั้นไม่ได้มี
ข้อที่จะกระทบกระเทือน และนอกจากนั้นในการที่ราษฎรจะถือจารีต
ประเพณีใด ๆ เกี่ยวกับการณ์ใหม่ก็ดี หรือสงกรานต์ก็ดี พระราช
บัญญัตินั้นก็ยังไม่บังคับเขาเหล่านั้น เขาเหล่านั้นก็ยังสามารถประกอบกิจ
พิธีตามศาสนกิจใด ๆ ตามสบายใจได้ เช่นแต่การเปลี่ยนประเพณีเช่นนี้
ก็เพื่อผลอันยิ่งใหญ่สำหรับใช้ ในราชการเป็นส่วนสำคัญ

คนที่พบถึงในชาติก่อนแกสมาชิกระหนึ่งได้กล่าวว่า การที่แก
 ไข่เพื่อให้ เป็นไปตามประเทศชาติต่าง ๆ ที่เรารุณนชอบให้ คำนึงถึงวัฒนธรรม
 ธรรมต่างประเทศนั้น เราจะไม่ถือว่าความเจริญซึ่งมีการรวิวรณาพื้น
 นั้นย่อมจะไม่ค่อยเหมาะสม แต่ว่าในกรณีเช่นนี้ ข้าพเจ้าใคร่จะขอ
 เวียนว่า เราไม่ได้ยึดถือคติเดียวประเทศเดียวในโลก เราจำเป็นต้อง
 รับเอาอารยธรรมต่าง ๆ ซึ่งนานาชาติได้ยอมรับแล้วว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่ง
 ซึ่งนานาชาติได้ ถือเอาว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสม เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว การที่
 เราจะเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนานาชาตินั้น แทนที่จะทำให้วัฒนธรรม
 ของเราคือลดลง ก็จะเป็นการทำให้เห็นว่าไทยในยุคนี้ได้เริ่มก้าวหน้า
 ขึ้นแล้ว

คนที่พบถึงเรื่องการติดต่อกับประชาชน ข้าพเจ้าได้เวียนแล้วว่า
 จะไม่มีการขัดแย้ง เพราะราษฎรจะถือเอาการปฏิบัติกิจการใด ๆ ย่อม
 ไม่มีข้อห้าม ที่ท่านผู้แทนราษฎรได้แสดงให้สภาฯ นั้นทราบว่าได้ ใช้
 ติดต่อกันแล้ว แสดงว่าราษฎรไม่ค่อยชอบในกรณีเช่นนี้ ข้าพเจ้าเห็น
 ว่า ๑. การที่ราษฎรผู้ ไม่เห็นชอบอาจ จะเข้าใจผิดในแง่กฎหมายตาม
 วนประเทศนั้นเลยชอบเขตต์ใด หรือในกรณีที่ ๒ บางทีจะถือว่ากฎ
 หมายประเทศนั้นเมื่อออกไปแล้วอาจจะไปบังคับเสรีภาพในการประกอบกิจ
 การที่เขาเคยปฏิบัติมา เพราะฉะนั้นความเห็นที่ท่านผู้แทนผู้ นั้นได้รับ
 มาอาจจะเป็นจริง แต่ว่าอาจจะเกิดจากความเข้าใจผิด ดังที่ข้าพเจ้าได้
 เวียนแล้ว

ท่านท่านทพคคคคค ในการที่ท่านรัฐมนตรีได้เสนอว่าที่ พระมหากษัตริย์ ได้บันทึกไว้ว่า ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนั้น ทำไมในครั้งนั้น ซึ่งทรงสมบูรณาญาสิทธิราชสามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ แต่ทำไมท่านจึงไม่เปลี่ยนแปลง ในกรณีเช่นนี้ย่อมจะสังเกตเห็นว่า ในสมัยที่พระองค์ทรงดำรงอยู่นั้นยังไม่เห็นการเหมาะสมควรที่จะเปลี่ยนแปลงประเพณีตามวันเช่นนี้ แต่ท่านเมื่อบุคคลอื่นได้เข้ามาบริหารก็ยอมจะละเข้านักกนเปลี่ยนแปลงไปให้ เห็นประโยชน์เพื่อดำเนินการให้ เห็นไปโดยชอบ

ท่านข้าพเจ้าได้จะเรียนถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงประเพณีนั้น นอกจากที่เราจะปฏิบัติเพื่อให้ เป็นผลประโยชน์แก่ทางราชการแล้ว ขอให้เราพิจารณาถึงการแก้ไขจารีตประเพณีต่าง ๆ ของต่างประเทศเพื่อให้เห็นการเหมาะสมกับประเทศ ยกตัวอย่างเช่นประเทศเคอร์เกซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในทางหลัก ศาสนาอย่างร้ายแรงกว่าเราที่เปลี่ยนแปลงประเพณี ซึ่งไม่มีการบังคับจิตใจประชาชนแต่อย่างใด ประเทศเคอร์เกก็สามารถดำเนินการไปได้ เช่นนี้ ก็เพราะเหตุว่า ประชาชนของประเทศเคอร์เกได้สังเกตเห็นความสัมพันธ์สำหรับประเทศชาติ ว่าความจำเป็นและประโยชน์สำคัญของ ประเทศนั้นย่อมมีขึ้นกับความจำเป็นของเอกชนหรือบุคคลหมู่หนึ่งคณะหนึ่ง และนอกจากนี้แล้วนานาประเทศที่เจริญ เช่นประเทศญี่ปุ่นซึ่งเห็นประเทศผู้นำในเอเชียอันใด มีการฉลองเอาวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันปีใหม่ตลอดมา และนอกจากนี้แล้ว ในประเทศจีนซึ่งเคร่งครัดในทางศาสนา ซึ่งเรียกว่าลัทธิศาสนาขงฟูเซียด หรือขงจื้อ

สมาชิกยกมือ ๔๖ คน

ประธานสภาฯ: ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรทกมมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๖๓ คน

ประธานสภาฯ: เป็นอันว่าขี้อภัยปราย จำพเจ้าขอให้ที่ประชุม
วินิจฉัยว่าควรรับหลักการหรือไม่ ผู้ใดเห็นว่าควรรับหลักการไว้
พิจารณา ขอให้ไปรทกมมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๘๘ คน

ประธานสภาฯ: ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรทกมมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๒๘ คน

ประธานสภาฯ: เป็นอันว่าที่ประชุมรับหลักการนี้ไว้พิจารณา
ต่อไป

นายชิม วีระไวทยะ (สมาชิกประเภทที่ ๒): จำพเจ้าขอให้
สมาชิกผู้มีเกียรติขี้อภัยปรายเมื่อก่อนถอนคำพูดหนึ่งคำ คือว่าสมาชิก
สภาแห่งประเทศไทยไม่ควรจะกล่าวว่ายประเทศอื่นเป็นผู้ว่าในเอเชีย
เพราะว่าประเทศไทยเราเป็นประเทศลัทธิ เพราะฉะนั้นขอความกรุณา
ให้ถอนเสีย

นายสุวิช พันธ์เศรษฐ (เสียงใหม่): บางทีจะเข้าใจผิด
จำพเจ้าหมายความว่าถึงนำในทางที่เรียกว่าเปลี่ยนประเพณีเก่า จำพเจ้า
ไม่ได้หมายความว่านำในทางที่เป็นผู้นำประเทศเราอะไรเช่นนั้นไม่ ขอให้
เข้าใจเสียใหม่

ประธานสภาฯ: องค์การมาธิการวิสามัญหรือวิสามัญ

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: ขอตั้งกรรมการวิสามัญ

ประธานสภาฯ: เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นแย้งอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าประชุมอนุมัติให้ตั้งกรรมการวิสามัญ มีจำนวนกี่คน

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: ๘ คน

ประธานสภาฯ: รัฐบาลขอเสนอให้ มีกรรมการ ๘ คน เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นแย้งอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าประชุมอนุมัติ

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: รัฐบาลขอเสนอ ๘ คน คือ

๑. พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ๒. หลวงวิจิตรวาทการ ๓. หม่อมเจ้าวิวัฒน์ โสภ ไซยพันธ์ ๔. ทศกเศียรเทียน บุณนาค

นายข้าหลวง ทาวเรือง (มหาสารคาม): ข้าพเจ้าขอเสนอ นายทองอินทร์

มีสมาชิกวิฆวรงค์

ขุนคุปตพงษ์ประพัทธ์ (พิษณุโลก): ข้าพเจ้าขอเสนอ นาย พัน สุพรรณสาร

มีสมาชิกวิฆวรงค์

ขุนอนุสรกรรม (นครพนม): ข้าพเจ้าขอเสนอ นาย พัน

มีสมาชิกวิฆวรงค์

นายพัน พรหมลิขิตกุล (บุรีรัมย์): ข้าพเจ้าขอเสนอ และขอ เสนอ นาย เคียง

มีสมาชิกรับรอง

นายเฉลา เตาดานนท์ (กวาด): ข้าพเจ้าขอเสนอนายช่อฉ้น

ข้าพล

มีสมาชิกรับรอง

นายบุญช่วย ชูทรัพย์ (กำแพงเพชร): ข้าพเจ้าขอเสนอนาย

บุญแท้ง

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาฯ: ครบ ๙ คนแล้ว

เลขาธิการสภาฯ: ๑. พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ๒. หลวง
วิจิตรวาทการ ๓. หม่อมเจ้าวิวัฒน์ไชย ไซยพันธ์ ๔. นาย
เกื้อน บุญนาค ๕. นายทองอินทร์ ภูวิพัฒน์ ๖. นายพัน
ศุภวรรณสาร ๗. นายเคียง ศิริจันทร์ ๘. นายช่อฉ้น ข้าพล
๙. นายบุญแท้ง ทองสวัสดิ์

ประธานสภาฯ: ประชุมยุติภายในวันนี้

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: ๕ วัน

นายฉ่า จรัสเนตร์ (นครศรีธรรมราช): ข้าพเจ้าขอเสนอ
ประมุขยุติภายใน ๗ วัน

หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี: ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง

ประธานสภาฯ: การรัฐบาลยินยอม เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็น

เป็นอย่างไร ข้าพเจ้าขอว่าประชุมนี้ อนุมัติให้แปรญัตติภายใน ๗ วัน
ข้อที่ ๑๕ นาที

พักประชุมเวลา ๑๑.๔๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา

ประธานสภาฯ: ในวาระต่อไปขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
วิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๕๓ ของรัฐบาล

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง:

รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พุทธ
ศักราช ๒๕๕๓ โดยมีหลักการว่า เปลี่ยนขยับประมาณให้ตรงตาม
ประสิทธิผลหลวง การที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา
นั้น ก็เนื่องจากที่รัฐบาลได้เสนอพระราชบัญญัติฉบับที่ ๕
ศักราช ๒๕๕๓ และซึ่งสภาฯ นี้ได้ลงมติรับหลักการไปแล้ว ในคราว
ก่อนนี้ รัฐบาลได้ โดยเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณขึ้นมา
โดยเปลี่ยนขยับประมาณใหม่ กล่าวคือทำให้เริ่มใช้ ขยับประมาณตั้ง
แต่เดือนตุลาคมเป็นต้นไป การที่รัฐบาลได้เปลี่ยนนั้นคิดว่าได้ทำ
ความระมัดระวังแล้ว แต่เมื่อรัฐบาลได้เปลี่ยนขยับประมาณมา โดยถือว่า
วันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ นั้น จึงมาเห็นถึงความแตกต่างในระ
หว่างขยับประมาณฉบับใหม่ นั้น ก็มีอยู่เพียง ๓ เดือนเท่านั้น ถ้าหากว่า
ระบบใดวิธีการงบประมาณตามขยับประสิทธิผลหลวงแล้วก็พอจะเป็นไปได้

มี. ร่างเขียนพระราชบัญญัติลักษณะมีหนึ่ง และเมื่อท่านได้มีผลต่อคุณ
นั้นเป็นการสมควรแล้ว ข้าพเจ้าก็ยินดีไปปฏิบัติตาม ข้อแต่ที่ว่าร่างพระ
ราชบัญญัติงบประมาณ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนแปลงงบประมาณไปตามยี่ประ
ศัตินหลวงนั้น ขอให้ท่านปรึกษากฎการเพื่อที่จะได้ ปรึกษารวมเรื่องนั้นให้
เสร็จเสีย

๒๗.๑๓ น.

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : เมื่อสักครู่นี้ เราได้ พิ
จารพระวชิรเกล้าถาวรว่าพระราชบัญญัติยี่ประศัตินหลวงแล้ว และรัฐสภา
ก็ได้เสนอพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณเข้าสภาฯ นี้ โดยอ้างเหตุ
กล่าวคือจะให้เป็นไปหรืออันใดก็ตาม พระราชบัญญัติยี่ประศัตินหลวง
ข้าพเจ้ามีความเห็นว่ายี่ประศัตินหลวงและยี่งบประมาณนั้น มีความจำ
เป็นอย่างไร หรือจะต้องทำกันเสมอไป ยี่ประศัตินหลวงกับยี่งบ
พิน เราได้เคยทำกันมาตั้งแต่สมัยก่อนแล้ว ซึ่งก็เราจะมีได้เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๘๗ ยี่งบประมาณแล้วตั้งกันตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๗ ถึงวันที่
๓๐ กันยายน และยี่ประศัตินหลวงนั้นตั้งกันวันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่
๓๑ มีนาคม การที่ยี่กันหรือไม่ก็ยี่กันแต่ยี่ประศัตินหลวงนั้น ข้าพเจ้า
เห็นว่าไม่สมควร ถ้าถ้ายี่จะต้องออก พระราชบัญญัติแล้ว ใช้วิธีการงบ
ยี่งบประมาณ ยี่วิธีต้องเปลี่ยนแปลง เหตุผลที่ท่านรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังอ้างมาสักครู่นี้ก็คือ การที่จะต้องแก้ ยี่งบ

นั้นก็มีอยู่ว่า เพอชนโสมคามย์ประภคินหลวงเท่านั้น ข้าพเจ้าได้ตรวจ
 เรียนแล้วว้ายประภคินหลวงก็ยังมีประมาณที่กั้นนั้นไม่ลดลงสักอุนะไร
 และข้าพเจ้ายังจำได้ ทว่าในสมัยที่เวรเสนตแก่ พระราชบัญญัติจัดการ
 ประมาณคราวที่หลวงนคชย พ.ศ. ๒๔๘๓ นั้น ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ทรวงการคลังก็ได้ชกัช่วยด้วยเหตุผลอันคียง ในคราวที่เวรเสนตแก่
 ประมาณจากเดิมมาการศนวนที่ ๔ ตุลาคม มาเป็นวันที่ ๓๐ กันยายน ที่
 ชกัช่วยครั้งนี้ ข้าพเจ้ายังระลึกได้ชียงว่าประภคินด้วยเหตุผลทั้งใน
 กำนที่เข่นประโยชน์แก่ราษฎร และเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายบริหารได้ เข่น
 ชียงดี ในเมื่อเหตุผลยังคั้งอยู่ในใจเวรเสนตแล้ว ในระยะนั้นไม่คิด
 จะมาเปลี่ยนแปลงประมาณตามยประภคินหลวงเสนตนี้ ก็ยังไม่เห็นเหตุผล
 ที่ระยพิถกการ ในเวรเสนต ในเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของราษฎรนั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่าในการเปลี่ยนแปลงจากวันที่ ๓ ตุลาคม มาเป็นวันที่
 ๓๑ มกราคม ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ก็รับชยแล้วว่าได้
 เกิดผลแตกต่างกันยระการไว้ ในเมื่อเข่นเสนตแล้วก็มีเหตุผลอะไรแล้ว
 ที่เราจะต้องมาแก ชียงยประมาณเด้นกันเห็นตามยประภคินหลวง

อีกประการหนึ่ง เมอชกัถามสนธิภา นคงจำได้ ทว่า ในการร่าง
 พระราชบัญญัติจัดการยประมาณชกัสนธิภา นน ท่านผู้แทนแพรได้
 ทกทวงในเรื่องเกี่ยวกับเขาพระราชบัญญัติยประมาณมาชยทำชยอยู่ใน
 พระราชบัญญัติจัดการยประมาณ ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่าเราทำเข่นนี้
 ไม่ชยกับยรัฐธรรมนุญ เพราะว่ายันรัฐธรรมนุญมาตรา๓๗ ได้บัญญัติ

ไว้ว่า รายไถ่และรายจ่ายของแผ่นดินนี้ จำเอนจะต้องตราเป็นพระ
 ราชบัญญัติ นั่นก็หมายความว่าพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินนี้
 ไม่ว่าจะเป็น ๑๒ เดือน หรือ ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน มาตรา ๓๗ ใน
 รัฐธรรมนูญบัญญัติอยู่แล้วว่าจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติคือพระราช
 บัญญัติหนึ่ง ทำให้เป็นพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณไม่ พระราช
 บัญญัติวิธีการงบประมาณก็พระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน อัน
 หนึ่งว่าด้วยวิธีการงบประมาณ อีกอันหนึ่งว่าด้วยงบประมาณแผ่นดิน คือ
 ว่าด้วยรายไถ่รายจ่ายของแผ่นดิน เพราะฉะนั้นในการที่ท่านรัฐมนตรี
 ไถ่แถลงแล้วว่าที่ท่านต้องทำเช่นนั้น ท่านก็ริว่าไม่มีความขัดข้อง
 ใดๆในการที่จะเปลี่ยนแปลงมาตรา ๗ นี้ เป็นพระราชบัญญัติคือพระ
 ราชบัญญัติฉบับหนึ่ง ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการชอบแล้ว ที่จะทำเช่นนั้น
 ถ้าหากว่าสภาฯ นี้จะมีหลักการแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะว่า
 ถ้าแม้ว่าเราจะมีความลำบากยากเย็นอย่างไร ในการที่จะร่างพระราช
 บัญญัติงบประมาณแผ่นดิน ๓ เดือนขึ้น เราก็ต้องทำไปโดยไม่ให้ขัด
 ต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๗ ดังที่ข้าพเจ้าได้กราบเรียนมาแล้ว อีกประการ
 หนึ่งก็เพื่อเป็นข้อสังเกตในเรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประ
 มาณนี้ ถ้าเราพิจารณาดูพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณเท่าที่แก้
 มา เราจะเห็นได้ว่า ระยะเวลาที่เราได้ให้โอกาสแก่สภาฯ นี้ ได้
 พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณนั้น ก็มีกำหนดอยู่ในพระราช
 บัญญัติวิธีการงบประมาณ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณที่รัฐสภา

เสนอเจ้าฉนวนนั้น มีกำหนดไว้ ให้เสนอสถาผู้ แทนราชกุมารภายในวันที่
 ๑ พฤศจิกายนนี้ หมายความว่า วันที่ ๑ พฤศจิกายน จนถึงสิ้น
 เดือนพฤศจิกายน และวันที่ ๑ ธันวาคม ไปจนถึงเดือนธันวาคมเป็นระยะ
 เวลา ๒ เดือนเต็ม ที่เราจะต้องพิจารณาพระราชบัญญัติซึ่งมีประมาณ
 ซ้ำพเจ้าเห็นว่าระยะเช่นนั้น น่าจะได้ ยึดยาวกว่ากำหนด ๓ เดือนอีก
 เป็นอันมาก เพราะถ้าหากว่า พระราชบัญญัติซึ่งมีประมาณประมาณนั้น
 ถ้าเราประกาศใช้ และได้ ยื่นยื่นไปยังกระทรวงการของ กรมตำรวจ ทั้ง
 แคว้นตั้งต้นซึ่งมีประมาณ คือวันที่ ๑ มกราคม แล้วไปปฏิบัติการบริหาร
 ราชการตามแผนดินอยู่นั้น ก็จะเห็นไปเต็มเม็ดเต็มหน่วยทีเดียว
 มี ความระงับการพิจารณาประมาณแผ่นดินนั้น กรมการกิจการ
 พระราชบัญญัติซึ่งมีประมาณแผ่นดินจะ ทราบดี ก็ว่า เราได้ทำดังนี้ เป็น
 อย่างนี้ ถ้าแม้ว่าจะมีเวลาทำกันเต็มเดือนก็ตาม ก็ยอมรับว่าเราได้
 เราได้ทำกันโดยระมัดระวัง ซ้ำพเจ้าคิดว่าถ้าเราแก้กัน ขึ้นได้ ให้พระ
 ราชบัญญัติซึ่งมีประมาณมีเวลาสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาพระราช
 บัญญัติซึ่งมีประมาณที่ตกลงไปอีก ถ้าเพิ่มเวลาขึ้น แล้วก็เป็นประโยชน์
 ที่จะเกิดแก่ประเทศชาติเป็นอันมาก เพราะเหตุว่าการพิจารณาพระราช
 บัญญัติซึ่งมีประมาณแผ่นดินนั้นสำคัญมากกว่าการแถลงนโยบายต่อ
 สภาผู้แทนราษฎร เพราะเหตุว่าการแถลงนโยบายจะเป็นการแถลงด้วย
 ปาก เป็นการที่เขาร่วมกัน แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะทำให้เต็มเม็ด
 เต็มหน่วยลงได้ แต่พระราชบัญญัติซึ่งมีประมาณแผ่นดินนั้น เมื่อเรา

ม. พระเห็นโคตนท้าว รัชชกาลแรกให้หน้อยโหน้อยโรนนั้น มีความ
 ศักดิ์เกียรติกว่ารัชชกาลแรกหรือหน้อยโหน้อยโรนอย่างไรมาก น้อยเพียงไร
 เราเห็นชัดก็เห็นว นั้นหลายกว่ามวรัชชกาลแรกหรือพระราชาขัตติยวงศ์
 รัชชกาลแผ่นดินเจ้ามาสู่ สภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ใช่เป็นการควมระโคหรือ
 ไร่ เมื่อจะมีให้ ไม่ใช่เป็นการควมระโคหรือรัชชกาลแรกแล้ว รัชชกาล
 แรกของรัชชกาลแผ่นดินเจ้ามาสู่ สภาฯ พิจารณาโดยไม่ใช่เป็นการควม
 ระโคหรือรัชชกาลแรกหรือรัชชกาลแรกเพียงแต่โดยนิตยนิเป็นกรณีไม่เพียง
 พอ ถ้าหากว่าเราจะเห็นถนถนกันถนพุดจิกายนถเป็นเวลาลึกถนถน
 รัชชกาล ๑๕ วัน แล้วผลประ โยชนจะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติคือเป็น
 ชนมาก

สรุปความตามที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วก็คือว่า ในประเด็นที่ ๑
 ข้าพเจ้าไม่มีความเห็นด้วย ในกรณีที่ทรงแก้ บงบประมาณให้ลดลงตาม
 รัชชกาลแรกหรือรัชชกาลแรกเราเห็นไม่มีราคามากนัก และในประการที่ ๒
 สภาผู้แทนราษฎรรัชชกาลแรกหรือรัชชกาลแรกขัตติยวงศ์แล้ว ในมาตรา ๗
 นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าระกามาในรัชชกาลแรกได้ โดยแน่นอน ประการที่ ๓
 สภาผู้แทนราษฎรระโค พิจารณาในรัชชกาลแรกหรือรัชชกาลแรกรัชชกาลแรก
 นั้น ถ้าระโค มีการพิจารณาถนถนได้ ได้ พิจารณาถนถนโดยปกติ ไม่ใช่
 เป็นการควม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ ให้สภาผู้แทนราษฎรแก้ไขมาตรา ๗
 แห่งพระราชบัญญัติฉบับพระราชาขัตติยวงศ์ฉบับใหม่ และแก้ไขถึง
 ที่สภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ ข้าพเจ้าขอให้สภาผู้แทนราษฎร

หลวงประดิษฐมนูธรรม ว่าเป็นตัวว่าการกระทรวงการคลัง
 ข้าพเจ้าขอแนะนำว่า ในการที่รัฐบาลไทยเสวยราชย์อยู่ด้วยวิ
 ญญัตติ ( ) โดยเปลี่ยนขั้วประมุขใหม่ นั้น ขุฑุระสิงค์ ไม่
 ใช้อยู่กว่าเราเคยเสวยวิญญัตติขั้วระมาดใหม่แปลไปจากขั้วประมุขหลวง
 แต่การที่แก้ โขงนั้นนักโดยขุฑุระสิงค์ ไซ้ให้ระหวังก่ออุกุกถลและกินฟ้าอา
 กาศ การที่แก้ไทยเห็นว่ามีควมร้ายขึ้นก็ถลแล้ว คนเมื่อได้
 เปลี่ยนขั้วประมุขมาเช่นตั้งคนตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมแล้ว ก็เห็นว่า ถ
 ากว่าเราจะได้เปลี่ยนขั้วประมุขเช่นวันที่ ๑ มกราคมแล้ว วันที่ ๑
 มกราคมก็ ยังเป็น อุกุก อยู่ใน ระหวังก เพ็งระเสร์ จาก การ เกียเกียใช้
 ใหม่ เพราะฉะนั้นจึงไม่สู้จะเป็นการชกชกขึ้นฟ้าอาภากรมากนัก ส่วน
 ขั้วประมุขนัก ใน ไซ้ขั้วประมุขเหมือนคนอย่างนักชกชกแล้วด้วย ก็เชื่อว่า
 ความระหวังกแห่งสติและความ ระหวังกในเวลา ถ้ามีขากระไรต่าง ๆ
 เหล่านี้จะช่วยแก้การคำนวณขั้วระมาดเหล่านี้ขยงจน จึงได้เสนอพระ
 ราชบัญญัติขั้วระมาดระหวังกนั้นมา และขอได้ โปรดเกล้าโปรดกระ
 ราชให้เปลี่ยนขั้วระมาดในครั้งก่อน ๆ นั้น ขุฑุระสิงค์อยู่ตราชยาก
 จะให้ ขั้วระมาดของระฆังระหวังก ถูกทั้งคนฟ้าอาภากร และถูกทั้ง
 ในการคำนวณด้วย ทว่าไซ้ระหวังกขั้วระมาดเช่นเช่นเอกเทศใหม่ จึง
 ความสำคัญขยงที่ควรจะให้ระหวังกเท่านั้น และเมื่อขั้วประมุขได้
 เปลี่ยนระหวังกใหม่เช่นนี้แล้ว ระหวังกต่างทั้งกันเพียง ๓ เดือนเท่านั้น
 ก็ขอพระชนุโองการไว้

ไว้ความสำคัญ อีกข้อหนึ่ง ท่านผู้แทนราษฎรได้กล่าวถึงการพิจารณาขงประมาณว่า ได้เสียเวลาพิจารณาถว้ ๒ เดือน ขณะนี้เห็นจะเนือรจากความจำเป็นทว้ ในการคำนวณขงประมาณ เราจำเป็นต้องต้องอาศัยสถิติขงคล้ายเหมือนกัน ถ้าหากว่าการพิจารณาขงประมาณ เราได้พิจารณาเนินไปแล้ว ทว้เลขในการทว้เราจะได้ขงเกี่ยวแก่เรื่องรายได้อื่นๆ ก็จะเป็นการลำบาก และจะทำให้การคำนวณขงประมาณคลาดเคลื่อนได้ แต่อย่างไรก็ตามท่านผู้แทนราษฎรได้โดยร่วม การพิจารณาในคณะกรรมการ ก็คงจะเห็นได้แล้วว่า การพิจารณาขงประมาณนั้น เราได้วางระเบียบ ขนเก็บ ขะเป็นบรรทัดฐานอยู่แล้ว กล่าวคือ ในเรื่องเงินเดือนก็ ในเรื่องค่าใช้สอยก็ และสิ่งใดที่เป็นรายจ่ายประจำก็ เราได้วางระเบียบไว้แล้วโดยไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงออกได้ เพราะฉะนั้น ในการพิจารณาเราก็พิจารณาแต่ในรายการที่เพิ่มหรือรายการที่เปลี่ยนแปลง และเมื่อการได้ เป็นไป ตามที่เรได้ คิดหรือคาดหมายไว้ ก็เชื่อว่า การพิจารณาขงประมาณของเรานั้น จะรวดเร็วกว่าที่เขามาแล้ว เหตุฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอสรวยไว้ว่า ในการที่จะให้ ขนขงประมาณต่อสภา ขตามวิธีการขงประมาณใหม่ที่ได้ขอให้ เขนวนที่ ๑ พฤศจิกายน ทั้งนี้ เพือประโยชน์แก่ท่านผู้แทนราษฎรนั้นเอง ที่จะทว้เลขได้ โดยละเอียดถ้วน

ส่วนความในมาตรา ๓ นั้น ข้าพเจ้าได้แถลงแล้วว่า ถ้าหากว่าท่านผู้แทนราษฎรพิจารณาที่จะให้ ข้าพเจ้าแยกมาตรา ๓ ออกเป็นสภา

พระราชบัญญัติหนึ่ง ข้าพเจ้าก็มีความยินดีที่จะไปยกมาตรา ๗ นั้น
เป็นพระราชบัญญัติคือพระราชบัญญัติหนึ่งมา

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (ชลประทาน) : ที่สมาชิกคัด
ค้านในหลักการนั้นก็มองไปถูกมา แล้วเมื่อยกมาตรา ๗ แล้วก็ไม่จับ
ของคณะรัฐมนตรี ก็เพราะว่าเห็นด้วย เพราะฉะนั้นไม่มีปัญหา
ที่จะโต้เถียง ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกถ้อยรอง

ประธานสภาฯ : ข้าพเจ้าขอให้ประชุมวินัยเสีย ผู้ใด
เห็นควรวิพากษ์วิจารณ์ร่างพระราชบัญญัตินี้ ขอให้ไปปรึกษาคณะ
สมาชิกด้วยกันเป็นส่วนมาก

ประธานสภาฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปปรึกษาคณะ
สมาชิกด้วยกัน ๑ คน

ประธานสภาฯ : เห็นชอบว่าที่ประชุมสภาฯ วิพากษ์วิจารณ์ร่าง
ร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่งกรรมการสามัญหรือวิสามัญ

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
ขอเสนอให้ส่งกรรมการชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประเด็น

ประธานสภาฯ : รัฐบาลขอเสนอให้ส่งกรรมการชุดเดียวกับ
ที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประเด็นหลวง เมื่อไม่มีผู้ใดมี
ความเห็นแย้งอย่างอื่น ข้าพเจ้าขอว่าที่ประชุมมีมติ แล้วผู้ใด
ภายในวันนี้

หลวงประจักษ์ศิลปาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ทางรัฐบาลขอเสนอ ๗ วันข้างหน้า

ประธานสภาฯ รัฐมนตรีขอให้ประชุมที่ภายใน ๗ วัน
เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าจึงว่าที่ประชุมนี้จะมี
หมดเวลาเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๓๕ นาฬิกา

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์
ชวช สุประกาศะนันท์
ชิต เวชประสิทธิ์
ร.ต. สมชัย กฤษณะภักดิ์
ผล แสนสระดี
กฤษณะประพัทธ์
พุดเทศ
ทองม้วน
ฟอง สิทธิธรรม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
ถิน จุฑารพ
วิศิษฐ์ ลูกอิน
เล็ก จารุณี
ผู้ตรวจงานการประมง

ตรวจแล้ว ๓/๖/๖๓

พ.อ. ประจักษ์ศิลปาคม
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

คหกรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร